

Payí áamá Xibiruyí nání eáníñinarini.

Payí rina Judayí Jisasomi diñí niwikwírooro nání oyá siyikí imónigíá añí bimi ñweagíáyí nání eagíánarini. Xibiruyi riniñípi wigí píné rariğíápi tñi nikumixiniri riniñagi nání yoí e wírinini. Payí rina eañoýá yoí miñwirárininñagi nání “Ámá o níriri eañíríani?” yaiwipaxí mimóninñinarini. Jisaso rixa añinami nipeyimáná xwiogwí rixa obaxí nipwémáná eñáná payí eaño Judayí Jisasoyá siyikí imónigíá ayo xeaniñí wímeaayarinñagi nání aniñí Jisasomi diñí miwikwíró pñi niwíáriro xámi yagíápi ámi íá xirípírixiniri níriri eañiniginini. Ayí re niyaiwiro aniñí siñí imóninñipi xaíwí íá xirírixiniri níriri eañiniginini, “Añínají niyoni Jisaso seáyi e miwimónipa reni? Mosesomi eni seáyi e mimónipa reni? Apaxípáníñí imónigíá xwéowami eni seáyi e miwimónipa reni? Ridiyowá xío ná wínáni neaiiniñipi apaxípáníñí imónigíá xwéowami ámi ámi neaiirigíápipimi seáyi e mimónipa reni?” niyaiwiro aniñí Jisasomini diñí niwikwíróa úfrixiniri níriri eañiniginini.

“Ríná Gorixo xegí xewaxo eñípimi dání neariñírini.” uriñí nánirini.

1 Gorixo eñíná wía rókiamaogíáwa ríwamiñí earo xixegíni ero egíápimi dání xíoýá xwiýíá negí aríowéyo ayá wí nura nibayíísáná ²agwi síá yoparíyí tñí ríná xegí xewaxo xwiýíá riri amípí wíwapiyemeri eñípimi dání neariñírini. Xegí xewaxo amípí imóninñipi nipini nání xiáwo imóníwiniñiniri urípeañorini. Omi dání añína tñi xwíárí tñi imixiñírini. ³O Gorixo nikíniri seáyi e imóninñipi axípi eni aupákíki inariñorini. Xano yapi pákíní imóninñorini. Sogwí siñí emá amípí nipini oyá xwiýíá eñí eáníñí riñípimi dání xomaxíniñí yárininñagi nání xegí imóninñipa sini imónini. Xewaniño íwí ámá yarigíápi nání yokwarimí wiipaxí oimóniri niwíárimáná nipeyiri Ñwíá seáyi émi imóninñoyá wé náúmíni éí ñweani.

“Gorixomi xewaxo añínajíyo seáyi e múrónini.” uriñí nánirini.

⁴Gorixo o e imóníwiniñiniri nurípearí niwimixiríná añínají e imónírixiniri urípeañípimi aga seáyi e wíárí imóninñipi tñi xixeni seáyi e wimixiñírini. ⁵Omi Bikwíyo niriniri eáníñí ripi Gorixo uriñípa añínají giyo axípi uriñírini, “Joxi rixa gí íwoxi oimóniri simixíárini. Agwi ríná

joxíninjí semeáárini.” E uriñípa añínají giyo axípi uriñírini? Oweoi, wí e muriñírini. Xewaxo nání ámi bi re riñípa añínají giyí nání axípi riñírini, “Nioni xegí xanoni imónimíini. O gí íwo imóniniñoi.” riñípa axípi añínají giyí nání riñírini? Oweoi, wí e mirinjí eñagi nání “O ayo seáyí e wimónini.” niriri eaariñini. ⁶Xegí niaíwí xámíniñí emeañomi xwíá rirími nání wírenapini nání nimóniríná Bikwíyo niriniri eániñí ripi eni riñinigini, “Añínají Gorixoniyáyí nání omi nupíkinimearo seáyí e uméfirixini.” riñí eñagi nání o seáyí e wimónini. ⁷Añínají nání Bikwíyo re niriniri eánini, “Gorixo xegí añínají —Ayí xío sekaxí uríípi tñi xixeni seáyí wiipíri nání imónigíáyirini. Ayí imiñiniñí imónífirixiniri wimixiri ríá ápiáwíniñí imónífirixiniri wimixiri yariñírini.” Añínají nání e niriniri eániñagi aiwi ⁸xewaxo nání re niriniri eánini, “Gorixoxini, dixí ámayo numeñwearíná ná ríwíyo aí sini axípi aniñí umeñweari pí pí wé róniñí imóniñípi tñi xixeni neri umeñweari eríárini. ⁹Joxi wé róniñípi nání simóniri uníípi nání misimónipa eri yariñagi nání Gorixonini dixí Ŋwíáoni nirirípeari ámá dixí imónigíáyo seáyí e simixíagi nání diñí níá sinarini.” E niriniri eániñagi nání “Xewaxo añínajíyo seáyí e ríá wimónini?” yaiwipaxírini. ¹⁰Xewaxomi uriñí ripi eni niriniri eánini, “Ámináoxini, iwamíó dání amipí níni wí sini mimóniñáná joxi xwíá rirí ikwírori añína dixí wé tñi imixiri eñírini. ¹¹Api aníniñá eñagi aiwi joxi sini aniñí miní ñwearíárini. Añína tñi xwíárí tñi iyíá nipánoyí urí neríná yariñípániñí imónáná ¹²joxi iyíá nixoperi tarigíápa axípi e tiríárini. Ámá iyíá urú emi nimori siñí wú pánarigíápa axípi añínami tñi xwíárími tñi e imixiríárini. E neri aí joxi imóniñípi aniñí miní sini axípi nimóniri xwiogwí diñí nimori íá ropaxí mimóní nipweri aí joxi wí mipepa eríárini.” Xewaxomi e nuriri aí ¹³ámi axomi re uriñípa añínají giyo eni uriñírini, “Nioni ámá joxi símí tñi siarigíáyo xopirárí niwiri íkwianjwí dixí sikwí ikwiáriríánániñí simixiyimíá íná nání nioni imóniñápa xixeni axípi nimóniri gí wé náúmini éí niñweari weniñí neri ñweai.” Xewaxomi e uriñípa añínají giyo axípi uriñírini? Oweoi. ¹⁴Xewaxo rixa e imóniño eñagi aiwi añínají níni ayí sa kwíyíyírini. Gorixo sekaxí uríípi xixeni seáyí wiipíri nání imónigíáyirini. Ámá xío xegí yeáyí uyimixemeaníáyo arirá uwiipíri nání urowáariñíyírini.

“Jisaso neaiñípi símimañímíni tinífirixini.” uriñí nánirini.

2 ¹Xewaxo añínajíyo seáyí e wimóniño eñagi nání xwíyíá o nání aríá wiñwápi píni niwíárirane ewé gwí miyáriníñáná ná jíami níkwíaríga waríñípa axípi e yaniginiri apimi xaíwí íá nixirirane pírániñí xídíwanigini. ²Ayí ripi nání searariñini. Eñíná Gorixo negí aríowéyo añínají uriro wíwapiyiro éfápimi dání uragípi aí pírí wiaíkpaxí mimónipa eri ámá xwíyíá apimi ogámí nero pírí wiaíkgíá ayí ayo Gorixo xixeni pírí umamori eñí eñagi nání ³agwi ríná nene ripi wí yaiwipaxene

menini, “O awiaxí neri yeáyí neayimixemeanía nání neaiiñípi ríwí nukinimoranénáyí, anani pirí o neamamoníápimi dání nurakínárimí upaxírini.” yaiwipaxene menini. Xámi Áminá Jisaso xewaniño Gorixo yeáyí neayimixemeáminiri neaiiaríñípi nání ninearimáná eñáná ámá omi aría wigíáwa nene “Neparini.” yaiwiani nání sopíñí noro wái neararíná ⁴Gorixo eni nene “Neparini.” yaiwiani nání emimí tñi ayá riwamónipaxí imóníñí tñi amipí xixegíni ámá mepaxí imóníñí tñi sopíñí noa uñírini. O xío wimónariñípi tñi xixeni ámá awa kwíyípipimi dání emimí epaxí oimónípoyniri wiñípi tñi egiápimi dání sopíñí noa uñírini.

Yeáyí neayimixemeaníápi nání míkí ikiño Jisatorini.” uríñí nánirini.

⁵Gorixo ámá añí siní imóniníárími —Ari nání nioni níriri ríwamiñí eaariñini. Arími ñweapíríáyí Gorixo añínajowami simañwíyóníñí yeáyí wurínipíría nání ráriñímáni. ⁶E neri aí ámá wo Gorixomi uríñí ripí Bikwíyo wí e nírini eáníñagi nání “Ámáyí Gorixoyá diñí tñi amipí niyoni seáyí e niwimónipíríárini.” nene re yaiwipaxírini, “Ámáyí pí imóníñagiá nání Gorixoxi ayí nání diñí nimori umeariñírini? Ayí joxi anani peayí wianipaxíyí eñagi nání rariñini. ⁷Aníñí maríái, bi onimiápi nání ámá añínajíyo ínimi owimónípoyniri niwáriri aí ámi ríwíyo dání wé íkwiañwíyo uñwiráriri seáyí e wimixiri neríná seáyí e numíeyoari [amipí nñi joxi dixí wé tñi imixiñíyo seáyí e niwimóniri oumeñweárixiniri urípeañírini.] ⁸Joxi añínajírani, amipírani, nñi ámáyo ínimi wuríníwiniginiri wimixiñírini.” Bikwíyo e nírini eánini. Gorixo nñi ámáyo yeáyí wuríníwiniginiri niwimixiríná payikeyí bi mimixipa eñí eñagi nání nene re yaiwipaxírini, “Ámáyí Gorixoyá diñí tñi amipí niyoni seáyí e ría wimónini?” yaiwipaxí aí agwi ríná nene amipí nñi ámáyo ínimi imóníñagi mí miwómixariñwini. ⁹E neri aiwi ámá Gorixo onimiápi nání añínajowami ínimi wimixiñomi rixa mí wómixiñwárini. O, ayí Jisaso nání rariñini. O Gorixo nene nání wá nineawianiri píraníñí e wiíimiginiri yaiwíáragípi tñi xixeni neríná ámá nineneni nání neapeinía nání onimiápi bi añínajowami ínimi wimóníwiniginiri wimixiñírini. Ínimi e niwimóniríná ríñíñí nimeari peñí eñagi nání Gorixo rixa wé íkwiañwíyo uñwiráriri seáyí e wimixiri eñírini. ¹⁰Gorixo —Xíomi dání amipí nñi imóniri nñi eni o nání imóniri eni. O re eñírini. Ámá obaxí xegí íwiaxéniñí nimóniro xewaxo níkiniri seáyí e imóníñipa axípi imónipíría nání omi ríñíñí ayá wí wímeañípimi dání wé uroáríimiginiri neríná xixeni imóníñípi tñi eñírini. “Yeáyí neayimixemeanía nání apáni míkí ikipaxo, ayí Jisatoráni?” wiaiwipírí nání Gorixo e eñírini. ¹¹Jisaso —O ámáyí Gorixoyá imónírixiniri wimixariñorini. O tñi ámá Gorixoyá xío imixiñíyí tñi wigí xano ná womi dánini eweagíyí eñagi o ayí nání ayá miwiní anani “Gí nírixímeá imónigíyíárini.” rariñírini. ¹²O Gorixomi re uríñípi Bikwíyo nírini

eáníjagi náni rariñjini, “Joxi náni gí niriixímeáyo ‘E imóniñorini. E imóniñorini.’ ourimini. Ámá joxi seáyi e rimepíri náni awí eánígíáyo áwinimi dání nioni joxi seáyi e rimeminiri náni soñjí orimearimini.” niriniri eáníñjé eñagi náni rariñjini. ¹³Xwiyíá Jisaso Gorixo náni riñjí ripi eni re niriniri eánini, “Nioni omi aga xixeni diñjé uñwirárimfáriní.” Xwiyíá ámi axo riñjí ripi eni re niriniri eánini, “Ámá Gorixo niaíwí nemearíniñjé niapiñjíyí, ayí aí tñi nawíni riyenerini.” eni niriniri eáníñjé eñagi náni re searariñjini, “Jisaso ayí náni ayá miwiní anani ‘Gí niriixímeá imónigíáyirini.’ rariñorini.” searariñjini.

“Jisaso nepa ámá imóniñiniginí.” uriñjé nánirini.

¹⁴Ayináni niaíwí rariñjíyí warárimi dání gíwí tñi eñjé tñi tígíáyí imónigíá eñagi náni xewaxo eni axípi imóniñiniginí. Xewaníño niperiñjípimi dání ámáyo anía wimixipaxí imóniñomi —O ayí oborini. Omi miñjé wimixiri ¹⁵ámá íníná nanínaniginiri wiwaníñjíyí wáyí neriñjípimi dání gwíniñjé ñweagíáyo níkwearíniñjé wárirí éimiginiri warárimi dání ámá gíwí tñi eñjé tñi tígíáyí imónigíápa axípi e imóniñiniginí. ¹⁶Ayí neparini. O añínajíyo arirá owiminiri neríná e mimóniñiniginí. Ámá Ebiríamoyá iyí axípa imónigíáyo arirá owiminiri náni neríná wará ayí inigíápa axípi iníñiniginí.

¹⁷Ayináni o apaxípániñjé imóniñjé xwé wo nimónimáná xegí xexirímeáníñjé imónigíáyo pírániñjé ayá urimixiri Gorixo xío uriñjipi náni diñjé uñwiráripaxí imóniñjipi eri neríná íwí ámá yarigíápi yokwarimí wiipaxí oimóniri ridiyowá yarigíápa axípi ridiyowániñjé iniminiri náni pípi inipaxí maríái, sa wará xegí xexirímeáyí inigíápi inipaxí eñagi náni xío eni axípi e iníñiniginí. ¹⁸Ríniñjé wímeañjípimi dání obo iwamíó wíwapiyiño eñagi náni ámá obo agwi ríná dání óreámioáírixiniri wíwapiyariñjéyo eni arirá wipaxí imóniño eñagi náni rariñjini.

“Moseso seáyi e imónagí wo eñagi aí Jisaso aga seáyi e wiári múroni.” uriñjé nánirini.

3 ¹⁻²Ayináni gí niriixímeáyíne, —Seyíne Gorixo añínami dání xíoyá imónírixiniri wéyo íá seaumiriñjíyínerini. Seyíne Jisaso náni diñjé émórixini. Gorixo nene tñjé e náni uowárénapiño, ayí orini. Apaxípániñjé imóniñjé xwé, nene “Apimi diñjé wíkwíroariñjwáriní.” rariñjwápimi pírániñjé xídírixiniri arirá neainíná náni imóniño, ayí orini. Moseso eñíná ámá Gorixoyá añíniñjé imónigíáyo numeiríná xixeni wiñjépa ámá Gorixo xío wimónariñjipi e éwiniginiri urípeáagi náni xixeni wiño, ayí axo Jisasiní. O náni pírániñjé diñjé émórixini. ³Ayí ripi searariñjini. Añjé wiwá náni “Nariwáriní.” niriño miñjé síñjé nimeeániro aiwi añjé iwámí miriño náni aga miñjé síñjé seáyi e umeeániipaxírini. Axípi e imóniñjépa Moseso náni miñjé síñjé umeeániipaxí imóniñjé aiwi

Jisaso nání ayí aŋipaxí miŋí síŋá umeeánipaxírini. ⁴Aŋí ayí ayí wí xegípi mimóní nání áamá mirarigíá aiwi amipí nání imóniŋípi imixiŋo, ayí Gorixo eŋagi nání rariŋini. ⁵Ayí ripi nání eni “Jisaso nání diŋí pírániŋí émórixini.” searariŋini. Moseso eŋiná áamá Gorixoyá aŋiŋiŋí imónigíáyo xixeni pírániŋí numeiríná áamá xináíwániŋí nimóniro wigi bosowami pírániŋí niwiiróná yarigíápa axípi éniŋí neri amipí Gorixo ríwíyo riníápi nání woákíki wiŋí aiwi ⁶Kiraiso Moseso nimóniri eŋípa axípi nimóniri eŋímani. Omi wiárfí nimúrori re eŋírini. Niáwa áamá xanowayá imónigíáyo pírániŋí numeiríná yarigíápa Kiraiso axípi e neri áamá xanoyá aŋiŋiŋí imónigíáyo xixeni pírániŋí umeiŋírini. Nene wará saríwá mimáriní nerane “Jisaso e nineainíáriní.” niyaiwirane diŋí wikwímoariŋwápimi dání sáyí nimóniri rariŋwápi aniŋí miní xaíwí íá nixira nuranénáyí, ayí aŋí Gorixoyániŋí imóniŋwini.

“Maŋí pírfí wiaíkiagiáyí diŋí sixí ínírixiniri eŋe miŋweaagiárini.” uriŋí nánirini.

⁷Ayináni Gorixo xegí kwíyípi tñi Bikwíyo dání riŋí ripi tñi xixeni segí seárfawéyí maŋí niwiaíkiro diŋí sixí ínírixiniri imóniŋe ŋweaagiámani, “Agwí ríná maŋí Gorixoniyá searariŋagi aríá niniróná ⁸⁻⁹eŋiná segí seárfawéyí áamá diŋí meaŋe nemonóná yagiápa mepa érixini. Ayí gí maŋí xowiaíklímí niniro nepa eŋí eániŋorfaniri iwamíó níwapiyiro neróná xwiogwí 40 pwearíná nioni emimí niwíwapiya uŋápi síŋwí niwiga nuro aí wigi diŋí wakísí niniro ríwí nimoagiárini. E yagiápa seyíné eni axípi mepa érixini. ¹⁰Ayináni segí seárfawé íná ŋweagiáyí nání wikí niwóniri re riŋanigini, ‘Ayí íniná diŋí xerŋwíni moro Gorixoni sekaxí urariŋápimi mixídipa ero yarigíáyíriŋi.’ niriri ¹¹wikí ríá ápiáwíniŋí niwóniríná síŋá womi dániniŋí re ráriŋanigini, ‘Xwíá diŋí sixí íniŋíríá nání wipimoáriŋárimí wí niŋweapíríámani.’ ráriŋanigini.” Segí seárfawé íná ŋweagiáyí Bikwíyo dání e niriniri eániŋípi tñi xixeni nero Gorixomi maŋí pírfí niwiaíkiro nání diŋí sixí ínírixiniri eŋe wí miŋweaagiárini.

“Neárfawéyí Gorixomi maŋí wiaíkiagiápa mepa éwanigini.” uriŋí nánirini.

¹²Gí nirixímeáyíné, wiyíné sipí nero aríkwíkwí niwiriŋípimi dání ŋwíá wí mipé aniŋí síŋí imóniŋomi ríwí umórixiniri pírániŋí awíniŋí meŋweánírixini. ¹³Wiyíné íwí néra nuriŋípimi dání yapí néwapíniro diŋí wakísí niniróná Gorixomi ríwí umopírixiniri síá Bikwíyo dání Agwíyí riniŋíyi sini imóniŋánáyí, sini epaxí eŋánáyí, síá ayí ayo xixe eŋí rirémixí inayírixini. ¹⁴Ayí ripi nání searariŋini. Diŋí Kiraisomi iwamíó dání niwikwíroranéná wará saríwá mimáriní nerane xaíwí íá xiriŋwápi aniŋí xaíwí íá nixira nurane negí peaníwaé nání sini xaíwí íá nixira nuranénáyí, nepa Kiraiso tñi ikáriníŋwaénerini. ¹⁵Bikwíyo re niriniri

eániŋipi tîni xixeni neriŋipimi dâni anani diŋí wikwíroariŋwápi xaíwí fá nixira upaxírini, “Agwi Gorixo searariŋagi aríá niwiróná eŋíná segí seáriawéyí omi maŋí xowiaíkimí niwiróná diŋí wakisi niniro náni ríwí umoagiápa seyíne eni axípi e mepa éirixini.” E niriniri eániŋipi tîni xixeni neranénáyí, diŋí wikwíroariŋwápi xaíwí fá nixira waníwáriní.

¹⁶ Ayí ripi náni searariŋini. Ámá Gorixo rariŋagi aríá niwiróná maŋí xowiaíkimí wiagiáyí, ayí giyírini? Níni ayí ámá Moseso Isipiyí aŋŋyo dâni wirimeááná e píni niwíárimí wagiáyí menirani? ¹⁷ Xwiogwí 40 api pwearíná Gorixo ámá giyo wikí niwóga wagiírini? Ayí axíyí íwí nero ámá diŋí meaje dâni nipéa emeagiáyí menirani? ¹⁸ Ámá Gorixo síŋáyo dâni nuriríná “Xwíá e niŋwearóná diŋí sixí ínfírixiniri eŋírími wí niŋweapíríámani.” uragíyí giyírini? Ayí axíyí xíomi maŋí píri wiaíkiagiáyí menirani? ¹⁹ Ayináni nene nijíá re imóniŋwini. Neáriawé íná ŋweaagiáyí diŋí miwikwíropa nero náni Gorixoyá xwíá diŋí sixí ínfírixiniri eŋírími wí nirémoro ŋweaagiámani.

“Nene diŋí sixí ínaníwá náni imóniŋe sini imónini.” uriŋí nánirini.

4 ¹ Ayináni Gorixo ayí diŋí sixí ínfírixiniri negí neáriawéyo símimaŋŋyo dâni uriŋipi sini eŋagi náni xío ámáyo eyeyírómí neríná wiyíne náni re seaiawiniŋiniri, “Ayí e ŋweapaxí mimóniŋoi.” seaiawiniŋiniri wáyí nerane píraníŋí oyaneyí. ² Negí neáriawéyí ámá diŋí meaje nemeróná xwiyíá xwíá diŋí sixí ínfírixiniri eŋírími náni yayí winipaxí imóniŋipi aríá wiagiápa nene eni axípi aríá wiŋwáriní. Ayí aríá niwiro aí aríá niwiróná diŋí miwikwíropa nero náni suríma aríá niwíáriro xwíá diŋí sixí ínfírixiniri imóniŋírími mirémó ámá diŋí meaje dâni penowigiawixini. ³ Diŋí wikwíroariŋwaéne diŋí sixí ínfírixiniri eŋe páwariŋwáriní. Ayí Gorixo ripi riŋí eŋagi náni “Diŋí sixí ínaníwá náni imóniŋe rixa ría neaipimoárinini?” niyaiwirane nijíá imóniŋwini, “Gorixoni maŋí niwiaíkiarigiáyo wikí ría ápiáwíniŋí niwóniríná síŋá womi dáníniŋí re ráriŋanigini, ‘Xwíá ayí diŋí sixí ínipíría náni wipimoáriŋápimi wí niŋweapíríámani.’ ráriŋanigini.” Xwíá rí tîni aŋína tîni imixáriŋe dâni amípí nipini xío imixípi rixa yáriníŋagi aiwi xwiyíá api e riŋinigini. ⁴ Bikwíyo wí e síá wé wíumi dání wo nimónimáná Sabaríá imóniŋíyí náni re niriniri eánini, “Gorixo síá wé wíumi dání wo pwearíná amípí nimixa núísáná píni niwíáriŋí Sabaríá imóníyimi kikiá niŋweari diŋí sixí íniŋírini.” niriniri eánini. ⁵ Ámi wí e diŋí sixí ínipaxe náni re niriniri eánini, “Xwíá diŋí sixí ínipíría náni Gorixoni wipimoáriŋápimi wí niŋweapíríá menini.” niriniri eánini. Xwiyíá apiaú niriniri eániŋagi náni “Nene diŋí sixí ínaníwá náni imóniŋe rixa ría imónini?” niyaiwirane nijíá imóniŋwini.

⁶ Eŋíná xwiyíá xwíá diŋí sixí ínipíría náni imóniŋírími náni yayí winipaxípi aríá wiagiáyí Gorixomi maŋí xowiaíkimí néra waríŋagiá

náni diñj sixí ínfírixiniri eje xe ηweáírixiniri siñwí miwinipa enj eri wíni e xe ηweáírixiniri siñwí wininíá eri enjagi nání 7re niyaiwirane nijá imóniñwini, “Nene diñj sixí ínani nání imóniñe ηweaaníwáiná nání Gorixo rixa síá ámi wiyi ráriñjirini.” Bikwíyo dání síá ayi, ayí Agwiyi riniñjirini. Neáíawéyí aría miwigíe dání ná ríwíyo Gorixo mañj mixí ináyí Depitoyáyo dání xwiýá Bikwíyo nioni xámi miñj iroáírápi niriri re riñinigini, “Agwi mañj Gorixoniyá searariñagi aría niniróná diñj wakísí minipa époyi.” riñj enjagi nání “Nene diñj sixí ínaníwáiná ría imónini?” yaiwariñwáriní. ⁸ Josuao negí neáíawéyo xwíá diñj sixí ínfírixiniri eje nipemeámi nuri nirémoríná diñj sixí Gorixo e ínfírixiniri wimóniñipi nepa níniro siñwiriýí, ayimi dání ríwíyo Gorixo síá diñj sixí ínaníwá nání imóniñj ámi wiyi nání rimirini enjmani. ⁹ Ayináni nene re niyaiwirane nijá imóniñwini, “Síá Gorixo amipí níni nimixárimáná diñj sixí íniñjyíniñj imóniñj axípi ámá xíoyá imóniñjyí nání diñj sixí ínipíríná sini imónini.” yaiwiñwini. ¹⁰ Diñj sixí ínfírixiniri enjipimi páwiño, xío Gorixo xwíá amipí níni imimiximí niyárimáná kikiá neri diñj sixí íniñjpa axípi e neri xegí e éwiniginiri urípeañipi niyárimáná xewaníño rixa diñj sixí níniñi ηweani. ¹¹ Ayináni neáíawéyí mañj Gorixomi píri níwiaíkiro siñwepigí neaíwapiyagíapimi níxídirane omí ríwí umoaniginiri diñj sixí ínfírixiniri eje ηweáwaniginiri aníñj miní nerane píraníñj nírfkwínirane oyaneyí. ¹² Ayí ripi nání searariñjini. Xwiýá Gorixoyápi pí pí oeniri wimónariñipi tñi xixeni epaxí imóniri enj eániri enjipirini. Xegí ηwá yiniñjiniñj imóniñipi kirá mañj midimídáni weñj níniýí ηwá yiniñjipi tñi xixeni mimónini. Kirá aga ηwá yiniñj bá xómiñj xíáyo tñi enj wíwíyo tñi dakwipaxípa xwiýá oyápi ámáyo wairirí níwiríná wigí xwioxíyo íá nimiáriniri ayá tñi diñj tñi kumixiniñe dakwiaríñjirini. Pí pí ámá diñj moro pí pí “Eminiri oemini.” wimóniri yariñjipi eyeyíromí yariñjirini. ¹³ Amipí níni Gorixo —Pí pí éwápi nánirani, ríwápi nánirani, yariñj imimí neaíáná “Ayí api nání e ríárini. E éárini.” uraníwáo, ayí orini. Amipí níni o imixiñjyí xegí siñwí aníñe dání wí píni imónipaxí menini. Amipí níni xegí siñwíyo dániniñj niparárimáná siñjani imónini.

“Negí apaxípániñj imóniñj xwéo Jisatorini.” uriñj nánirini.

¹⁴ Nene apaxípániñj imóniñj xwé wo —O rixa anjínámini peyiño, ayí Gorixomi xewaxo Jisatorini. Apaxípániñj imóniñj xwé o tíñwaéne enjagi nání woákíkí nerane “Apimi diñj wíkwíronjwini.” rariñwápi xaíwí íá oxiraneyí. ¹⁵ Ayí ripi nání rariñjini. “Negí apaxípániñj imóniñj xwéo nene wé róniñj imóniñjipini oyaneyiniri neríná enj meání yariñagwi níneaniríná wí diñj sipí míneaiarinini?” riseaimónarinini? Oweoi, nene íwí oépoyiniri neaímeariñjipi o eni íwí oeniri wímeáagi aiwi wí íwí meño nání nene wí e wiaiwipaxí menini. Sa “Samíñj nimóniri

yarĩḡagwi nineaniríná anani diḡí sipí neaiariḡoríani?” wiaiwipaxírini. ¹⁶Negí apaxípániḡí imóniḡí xwé e imóniḡo eḡagi náni amipí samĩḡí neaimixipaxí imóniḡípi wí neaímeááná Gorixo —O áamáyo ayá xwapí urimixariḡorini. O wá neawianiri ayá nearimixiri oeniri wará saríwá mimárinipa nerane oyá siá íkwianḡwína tĩḡí e aḡwi éniḡí úwanĩḡini.

5 ¹Apaxípániḡí imóniḡíá xwé wo wo nowani íwí wĩḡí áamá yarĩḡíápi náni Gorixoyá írái onĩḡe náni niwuriyiro aiwá peaxí utiro ridiyowá wiuro epíría náni xío wĩḡí imóniḡíáyo dáni éĩniḡí niyoari urĩpeaarĩḡowarini. ²Awa eni wé róniḡí imóniḡíĩpini oyaneyiniri nero aĩ eḡí neániro miximopaxí wĩḡíá náni wĩḡí áamá majíá nero xerḡwĩmini kinimóníáyo anani awayini mimeyówári wipaxowarini. ³Wé róniḡí imóniḡíĩpini oyaneyiniri nero aĩ eḡí neániro miximopaxí wĩḡíá náni wĩḡí áamá íwí yarĩḡíápi náni ridiyowá wiiarĩḡíápa íwí wiwanĩḡowa yarĩḡíápi náni eni ridiyowá minipaxí mimóniḡíáwarini. Awa eni aga ninipaxowarini. ⁴Áamá wo xewanĩḡo wé íkwianḡwíyo niḡwiráriniri xío xegí diḡíyo dáni rĩpeánariḡimani. Oweoi, nowani eḡíná Gorixo xío xegí diḡí tĩni Erono api e oimóniri wéyo íá umirĩḡípa axípi umiráná apaxípániḡí imóniḡí xwéowa imónariḡíárinini. ⁵Kiraiso eni xewanĩḡo seáyi e nimfeyoániri apaxípániḡí imóniḡí xwé woni oimónimĩniri mirĩpeánĩḡinĩḡini. Oweoi, Gorixo omi seáyi e numfeyoari Bikwĩyo nĩriniri eániḡí rĩpi urĩḡinĩḡini, “Joxi ḡí íwoxi oimóniri simixíárinini. Agwi ríná joxĩniḡí semeáárinini.” nurĩri ⁶Bikwĩyo ámi wí e nĩriniri eániḡí rĩpi eni urĩḡinĩḡini, “Apaxípániḡí imóniḡí Merikisedeko nimóniri eḡí yapi joxi eni axípi anĩḡí náni e imónĩirixini.” urĩḡí eḡagi náni Kiraiso e imóniḡírinini. ⁷Xámi o áamá nimóniri xwíá tĩyo niḡwearíná “Áamá nipikianiro yarĩḡíápi náni wáyí nininĩḡiniri ápo diḡí sixí nimímopaxoríani?” niyaiwiri arirá oniniri ḡwí piyí niwĩriniri ḡwíní kíkíá tĩni rixĩḡí uráná xanomi aríá niwiri pírániḡí yapeniḡo eḡagi náni omi xixeni aríá wiḡorini. ⁸O Gorixomi xewaxo aĩ rĩniḡí xíomi niwĩmeari peḡíyo dáni re niyaiwiri niḡíá imóniḡírinini, “Ápomĩ aríá niwiri xixeni neríná api e xixeni rí rinímeaarini?” E niyaiwiri niḡíá nimóniri ⁹xano wimóniḡí nĩpini rixa sipearĩmĩ niyáriniri náni áamá xíomi píri mĩwiaíki aríá wiarĩḡíá ḡiyí ḡiyí nĩni anĩḡí miní íníná naḡĩni ḡweapíría náni yeáyí uyimixemeapaxo imóniri ¹⁰Gorixo re ráriḡípi tĩni xixeni imóniri eḡírinini, “Xwé apaxípániḡí imóniḡí Merikisedeko imóniḡípa axípi imóniḡorini.” ráriḡípi tĩni xixeni imóniri eḡírinini.

Jisasomi ríwí umóirixiniri erirí wiḡí nánirini.

¹¹“Nioni ‘Kiraiso náni nĩriníná Merikisedeko náni nĩrinĩniḡí apĩniḡí apĩniḡí imónini.’ osearimĩni.” ninimóniri aiwi aríá iwayí píroḡíáyiḡé, seyíḡé mĩkĩpi náni niḡíá imóniḡíri náni arige searimĩni? ¹²None ayá wí searéwapiyĩḡwá eḡagwi náni xamĩḡíyĩḡé e dáni wíyo nuréwapiyipaxí

nimóniríná ayí nanj ímónimíniri enj aiwi seyíné sini majimajjá yariŋagía nání áamá wí ámi Kiraiso nání sirimiŋj ímóniŋjípimi dání nisearewapiyipaxí ímónigiáyínérini. Seyíné aiwá nipaxí mimóní amiŋjini narigiáyí yapí ímóniŋjoi. ¹³Ayí ripi nání searariŋjini. Áamá aiwá nipaxí mimóní sini amiŋj narigiáyí nání “Api neríná wé róniŋjipi yariŋjoi.” riniŋjipi nání majjá nero nání sini niaíwí píopia yapí ímóniŋjoi. ¹⁴E neri aí aiwáyí áamá rixa áminániŋj ímónigiáyí narigiárini. Áamá e ímónigiáyí wigi díŋj tñi pírániŋj éwapínarigiá enagi nání nanj ímóniŋjipirani, sipí ímóniŋjipirani, anani mí ómixarigiáyífrini.

6 ¹⁻²Ayináni, nene xwiyá Kiraiso nání sirimiŋj ímóniŋjípini aniŋj miní mirinipa oyaneyi. Íníná ámi ámi xwiyá sirimiŋj ímóniŋj ripi ripi nitíwayirori mirinipa oyaneyi. Xwiyá negí íwí amipí néra nuríná anímixinanirane yariŋwápi aga ríwímíni nimamopaxípirani, xwiyá Gorixomi aga díŋj níwikwíropaxípirani, xwiyá igiá xixegfni eánariŋwápirani, Gorixo nanj owimixiniri wé seáyi e wikwiárariŋwápirani, áamá pegíáyí ámi wiápfnimeapfírápirani, Gorixo áamáyo mí ómómiximí neri xwiyá umeáráná aniŋj ŋweapfírápirani, xwiyá api api ámi nitíwayirori méwapínipa oyaneyi. Sa xwiyá Gorixoyá áamá aríá níwiriŋjípimi dání yóí ímónipaxípi éwapínani nání oxímeaneyi. ³Gorixo api xe oépoyiniri siŋwí nineanirínáyí, anani yanfwni.

⁴Ayí ripi nání “Xwiyá xámi nitíwayirorane éwapínŋwápi píni níwiárirane xwiyá yóí ímónaníwá nání ímóniŋjipi oxímeaneyi.” searariŋjini. Áamá Gorixo xewaniŋo nání “E ímóniŋjoríani?” oyaiwípoyiniri rixa wíá wókímixiri áamá aiwá gígí neríná nijjá awí yariŋj ímóniŋjipi nání ímónarigiápa axípiŋj e nero aŋjnamí dání Gorixo neaiapiŋjipi nání nijjá ímóniro kwíyí oyápi áamá wíyo tñi nawíni waíniri ⁵áamá aiwá awí ímóniŋjipi gígí neríná “Nanj ímónini.” yaiwiarigiápa xwiyá Gorixoyápi tñi enj eániŋj o yeáyí nineayimixemeari neameŋweaníná ímóniŋjipi tñi axípi gígíŋj neríná “Nanj ímónini.” yaiwiro néíasáná ⁶díŋj wikwíroarigiápi ríwímíni nimamorínáyí, ayí Gorixomi xewaxomi ikayíwí oumearipoyiniri ámi yoxáfpámíniŋj yekwiroárariŋagía nání ámi xwiyá kinimónírixiniri uripaxí ímóniŋjipi bí menini. ⁷Ayí ripi nání searariŋjini. Xwíá iniá ámi ámi neari aínáná áamá aiwá omiŋj iwíá uríáyí nání aiwá nanj yapariŋjipi, ayí Gorixo aiwá nanj oyapiniri xwiyá tñi pírániŋj ímixariŋjipirini. ⁸E neri aí xwíá iniá ámi ámi neari naíniri aiwi aiwá nanj miyapí ará enj tñjini kisonárariŋjipi, ayí rániŋj ímóniŋjipi enagi nání Gorixo rixa níramiximíniri nání ímóniri áríá yimíniri nání ímóniri enjipirini.

⁹Díŋj síxí seayiŋáyíné, nioni mixí e niseariri aiwi “Seyíné nioni mixí searíapi miyariŋjoi.” nimónarini. “Óí Gorixo yeáyí seayimixemeanía nání ímóniŋjímíni xídariŋjoi.” nimónarini. ¹⁰Ayí ripi nání searariŋjini. Gorixo xixeni mimóniŋjipi tñi miyariŋo enagi nání amipí seyíné xíomi

nixídiróná ero áamá xegí imónigíáyo arirá wigíápi sini niwiriñíyo dání siwá réniñí winiro “Nene Gorixoxi diñí sixí riñiwini.” siwá éniñí winiro yarigíápi nání o wí aríá ikeamopaxí menini. ¹¹⁻¹² Seyíné ríwí siwíá niyiri mé áamá eñí neániro Gorixomi diñí wikwíroro “Xewaniño óf oneaimoni.” yaiwiro yarigíáyo dání Gorixo símimañíyo dání “Nisiimfáriní.” uriñípi wímeaariñíyo ikaniñí wiaxídiñí nání seyíné wiyínéni wiyínéni amípi níni oneaiméaniniri diñí ikwímoarigíápi seaímeaníe nání aniñí miní ríwí niyuniro diñí nikwímóá úfrixini.

“Gorixo riñípimi diñí niwikwímóá úfrixini.” uriñí nánirini.

¹³⁻¹⁴ Eñíná Gorixo Ebiríamoyá símimañíyo dání Bikwíyo niriniri eániñí rípi uriñinigini, “Nioni píraníñí simixiri dixí rárfawéyo sayá wimixiri nemífarini.” uriñinigini. E síñá wo aríá eñe dáníñíñí nuriríná áamá wo xíomi seáyi e múróniño aríá eñe dání ripaxí meñagi nání xewaniño nání niriniri uriñinigini. ¹⁵ Ayináni Ebiríamo yómiñí nimóniri “Gorixo niriñípi xegí diñí tñi xe óf nimówinigini.” niyaiwiri weníñí neri niñweañisáná eñáná wímeañinigini. ¹⁶ Áamá “Nepa neararini.” oyaiwípoyniri nuriróná niyimiñí imóníñí seáyi e wimóníñí bimi dání urarigífarini. Áamá xwiyíá ximiximí niniro niriniróná xwiyíá api ríápi dání sañinariní. ¹⁷ Ayináni Gorixo áamá xío Ebiríamomi símimañíyo dání uriñípi wímeaníáyi re oyaiwípoyniri, “Gorixo aríomi ‘Nañ e niseaimífarini.’ uriñípi ámi ná ríwíyo aiwi xegí diñí nikinimóniri kikiá epaxímani.” oyaiwípoyniri síñáyo dáníñíñí nuriríná xewaniñomi dání niriniri e uriñípi nání ámi sopiñí wáriñinigini. ¹⁸ Gorixo, yapí miripaxí imóniño “Símimañíyo dání rirariní.” uriñípi siwíá imónipaxí meñagi aiwi ámi siwíá mimónipaxí bi xewaniñomi dání uriniñí eñagi nání nene anani eñí sixí neámixiniri ñweañwini. Nene —Gorixo yeáyí neaimixíwiniginiri o tíámini éf nurane simañwíyóniñí yeáyí wuríñiñwaénerini. Nene o neainíá nání diñí wikwímoariñwápi xaíwí íá xirani nání eñí sixí neámixiniri ñweañwini. ¹⁹ Nene diñí wikwímoariñwá apimi dání diñí síkíkí nomixinirane ñweañwini. Síkíkí oniñwá eñagi nání añí ridiyowá yarigíiwámi awawá ñwíáwámi rapirapí epañioáriniñúmi íniríwáminíñí anani páwariñwáriní. ²⁰ Ínimi e Jisaso rixa aniñí íníná nání apaxípaníñí imóniñí xwé Merikisedeko imóniñípa axípi nimónimáná nene arirá neainíá nání xámi nineameáa páwiñirini.

Merikisedeko, apaxípaníñí imóniño nání uriñí nánirini.

7 ¹ Merikisedeko —O mixí ináyí añí Seremiyi riniñípimi umeñweaagorini. Ñwíá seáyi e imóniño yá apaxípaníñí imóniñorini. O Ebiríamo mixí ináyí waú waú awami xopírará niyárimo weaparíná óf e órórí niniríná Gorixoyá diñíyo dání nañíni owímeaniri xwiyíá bi tñi nañí wimixiñorini. ² Amípi Ebiríamo pikioameápi yaní wé

wúkaú nimemáná bi mini wiŋo, ayí Merikisedeko orini. Xegí yoí Merikisedekoyi riniŋípi, ayí xámi negí aga pínéyo dáni mixí ináyí wé róniŋí umerŋweariŋoyi rariŋwápirini. O Seremi dání mixí ináyoyi riniŋípi eni negí aga pínéyo dáni mixí ináyí áamá niwayíróniro ŋweapíri náni wimixariŋoyi rariŋwápirini. ³Bikwíyo dáni xwiyíá bi miriniŋagi náni o náni re ripaxírini, “O xano t́ni xinái t́ni mayí eri xegí íwiárfawé eni mayí eri eŋorini. Sía xinái xiriŋíyi mimónipa eri sía xío peníayi mimónipa eri eŋorini. Ayináni o niaíwí Gorixoyáóniŋí imóniŋo eŋagi náni apaxípa aniŋí miní imóniŋorini.” ripaxírini.

⁴Seáyi e Merikisedeko imóniŋípi náni bi diŋí mópoyi. Negí arío íriŋo Ebiríamo amípí awiaxí imóniŋí wí mixí neri pikiomeaníyí yaŋí wé wúkaú nitimáná bi mini wiŋo ayí orini. ⁵Ripaioyá íwiárfawé apaxípaŋiŋí imóniŋíáwa Gorixoyá ŋwí ikaxí riniŋípi t́ni xixeni nixídiro náni wigí axíyí, ayí eni Ebiríamoyá íwiárfawéyí imóniŋagía aiwi wigí amípí yaŋí wé wúkaú méíápi bi uráparigíáriŋi. ⁶E neri aí Merikisedeko, Ripaioyá íwiárfawéyí wo mimóniŋagi aiwi Ebiríamo, Gorixo símimaŋíyo dáni “E niseaiimíáriŋi.” uriŋo nipikiomeari yaŋí wé wúkaú méípi bi Merikisedeko nurápiri omi naŋí bi owímeaniri xwiyíá bi t́ni naŋí wimixiŋinigiŋi. ⁷Xwiyíá ripi áamá wí “Nepamani.” niyaiwiri ripaxípmani. Naŋípi owímeaniri xwiyíá bi t́ni wimixariŋo, seáyi e wimóniŋorini. Naŋípi wímeáo, omi simaŋwíyóniŋí ínimi wuríniŋorini. ⁸Ripaioyá íwiárfawéwa —Awa nipepíría náni imóniŋíáwarini. Awa wigí axíyí yaŋí wé wúkaú méíápi bi nurápiróná ayí áamá nipepíríawani uráparigíá aiwi Merikisedeko nurápiríná xío náni Bikwíyo riniŋípa aniŋí ŋweaŋo urápiŋinigiŋi. ⁹⁻¹⁰Ripi eni ripaxírini, “Ebiríamo yaŋí xío méípi Merikisedeko t́ni óí e órórí niniri mini wíáná Ripaio —Oyá íwiárfawé wigí wíniyí yaŋí wé wúkaú méíápi bi uráparigíáwami xiáworini. O eni sini xegí xiáwo Ebiríamoyá kímíŋíyo ínigaŋi náni xiáwo Ebiríamo yaŋí nimeri Merikisedekomi wípa éniŋí neri mini wiŋinigiŋi.” ripaxírini.

Apaxí xámiŋípa sini e eŋáná siŋí imóniŋí ámi bá náni uriŋí nánirini.

¹¹Eŋíná Gorixo ŋwí ikaxí xío riŋípi Mosesomi mini niwiríná Ripaioyáyí apaxípaŋiŋí imónipíría náni ráriŋinigiŋi. Apaxí Ripaioyáyí imóniŋíápa Gorixo apá e eníápi náni imóníwiniŋiniri ráriŋípi t́ni ayí xixeni nero wé niroáriro siŋwiriŋí, apaxí ámi xegí bi imóniŋí bá, Erono imóniŋípaŋiŋí maríái, Merikisedeko imóniŋípaŋiŋí imóniŋí bá imóniminiri eŋímani. ¹²Apaxí Ripaioyáyí imóniŋípa apáni mimóniŋagi náni ámi bá imóniŋírini. Ayináni ŋwí ikaxí niriniri eániŋí axípiŋi sini nimónipaxímani. Ámi bi eni imónipaxírini. ¹³Áminá Jisaso, Gorixo e riŋoyí Ripaioyáomani. Gwí wirími dáŋorini. Xegí gwí arími dání wo eŋíná ridiyowá eri apaxípaŋiŋí imóniri yagímani. ¹⁴Nijíá re imóniŋwini. Negí Áminá Jisaso Judaoyá gwírími dáni imóniŋírini. Ŋwí ikaxí Gorixo

riñí Moseso eañípi Judaoyáyí wí apaxípaniñí imónipíríá nání niriri meaninigini.

“Jisaso apaxí Merikisedeko imóniñpániñí imóniñirini.” uriní nánirini.

¹⁵ Apaxí xegí bi imóniñí bá, Merikisedeko imóniñpániñí nimónirínáyí, nioni re searíápi rixa siñáni wía órironi, “Ŋwí ikaxí niriniri eániñí axípiñi sini imónipaxímani. Ámi bi nimónipaxírini.” seararíápi rixa siñáni wía órironi. ¹⁶ O apaxí Merikisedeko imóniñí apá nimóniríná ŋwí ikaxí re riniñíyo dání, “Ámá gwí arími dáníyírani, e imónigíáyírani, ayíni apaxípa imónipaxírini.” riniñíyo dání imóniñímani. Oweoi, o sa xegí eñí eániñíyo dání diñí maníñipaxí imóniñípi tíño eñagi nání imóniñirini. ¹⁷ Bikwíyo niriniri eániñí ripi nioni searariñápi tíni xixeni eñagi nání rariñini, “Joxi apaxípa Merikisedeko imóniñípa axípi e nimóniri aniñí íníná ŋweáirixini.” Gorixo e urinípi nioni searariñápi tíni xixeni eñagi nání rariñini. ¹⁸ Sekaxí xámi riniñí wí eñí neániri arirá neaipaxí imóniñí bi mirinariñagi nání Gorixo rixa peá nimori tiñirini. ¹⁹ Ayí ŋwí ikaxí Moseso neaiapiñípimi ámá nixídíróná wé róniñí imónigíáyí mimónipaxí eñagi nání rariñini. E neri aí Gorixo Kiraisomi negí apaxípa wimixiñí eñagi nání diñí nene rixa agwí ríná wikwímoariñwápi xámi ŋwí ikaxí riniñípimi ikwímoagwápimi seáyí e múróniñi. Apimi dánini nene Gorixo tíñí e aŋwi éniñí upaxírini.

²⁰⁻²¹ Gorixo Jisasomi apaxípa niwimixiríná xewaniño nání síñá aríá eñe dáníniñí niriniri imixiñirini. Ripaioyáyí apaxípa nimóniróná Gorixorani, ámá worani, xámi “Síñá romi dání rirariñini.” rariñwápa muriniñáná imónagíárini. E neri aí nioni searariñáomi Gorixo Bikwíyo niriniri eániñí ripi urininigini, “Ámináoni ‘Joxi apaxípa nimóniri aniñí íníná ŋweáirixini.’ niriríná síñáyo dáníniñí riríáoni ámi gí diñí tíni nikinimóniri wí wiaíkmíámani.” urininigini. ²² Ayináni nene “Gorixo ‘E niseaiimíárini.’ réoáriñí seáyí e imóniñí bi xixeni neaiiníárini.” yaiwianíwá nání Jisaso negí ikiyiñí neaiáriñóniñí imónini.

²³ Apaxípa xámi imónigíáwa pearigíáwa eñagi nání aniñí imónipaxí menini. Ayináni obaxí nimóga wagíárini. ²⁴ E neri aiwi Jisaso aniñí ŋweaño eñagi nání apaxípa o imóniñípi aniñí píri tiñweañípirini. ²⁵ Ayináni o ámá xíomi diñí niwikwíroriñíyo dání Gorixo tíñí e aŋwi éniñí úfáyí níni nání Gorixomi rixiñí wuriyiná nání aniñí ŋweaño eñagi nání agwirani, ná ríwíyorani, aniñí yeáyí uyimixemeapaxorini.

²⁶ Apaxípaniñí imónigíá go go maríái, xwé imóniñí wo o imóniñípa nene nání xixeni imónini. Siyikwí bi mínipa eri xwiýá bi uxekwímopaxí mimónipa eri piaxí weániñpaxí imóniñí bi muxénipa eri eñorini. Íwí yarigíáyí yapi wayá mimónipa neri aga xegí bi imóniñorini. Gorixoyá diñí tíni aŋínami seáyí riwámini peyiñorini. ²⁷ Apaxípa xámi seáyí e imónigíáwa síá ayí ayo Gorixo wiwaniñowa wigí íwí yarigíápi yokwarimí

oneaiiniro xámi ridiyowá niyárimáná ríwíyo dáni íwí wigí ámá yarigíápi nání ridiyowá wiariigíápa Jisaso axípi e wí epaxomani. Xewaníjo íwí bi mejo eḡagi nání ámáyo yeáyí uyimixemeáminiri nawínáni ridiyowáníḡi wiiniḡi eḡagi nání wí e epaxomani. ²⁸ Ayí ripi nání “Apaxípáníḡi imónigíá go go maríái, xwé imóniḡi wo o imóniḡipa nene nání xixeni imónini.” searariḡini. Ámá ḡwí ikaxí riniḡipimi dání apaxípa oimónipoyiniri rípeáíáwa wé róniḡipini oyaneyinero nero aí eḡi neániro miximopaxí wigíáwarini. E neri aí xewaxo axípi e éniḡi imóniḡomani. Gorixo, Mosesomi ḡwí ikaxípi nurimáná xegí xewaxo apaxí amipí nipini aniḡini nání sipearímí yáriwiniginiri imóniḡipa imóniwiniginiri xewaníjo nání síḡáyo dániniḡi niriniri urípeaḡirini.

Nene nání aḡínami dání apaxípáníḡi imóniḡi xwéo nánirini.

8 ¹ Xwiyíá nioni repiyí néra úa kumixinayiḡipi, ayí ripirini. Negí apaxí xwé imóniḡipa xixeni nepa seáyí e imónini. O rixa aḡínámini ḡwíá aga seáyí e wiárí imóniḡoyá síá íkwianḡwína tíḡi e nání niḡeyiri o tíni xixeni nimóniri nání oyá wé náúmini éi ḡweani. ² O apaxípa ámáni nimóniríná yarigíápa axípi neri seníá aḡi míkí ikiḡiwámi dání —Iwá ámá wo ríkárinḡwámani. Sa Gorixo ríkárinḡwámani. Iwámi dání yariḡorini. ³ Apaxípáníḡi imónigíá xwé wo wo nowani Gorixo wigí ámá nání yayí owiniri ridiyowá wiuro peaxí utiro epírfa nání rípeánigíá eḡagi nání Jisaso eni apaxípáníḡi imóniḡi xwé wo eḡagi nání ámá xegí imónigíáyo nání ridiyowá bi miwiipa epaxí mimóniḡirini. O eni ámá níni nání ridiyowá bi wiinirini. ⁴ Ámá xwíá tíyo dání apaxípáníḡi imónigíáwa ḡwí ikaxí riniḡipimi nixídiro ridiyowá wiuro aiwá peaxí utiro yarigíá eḡagi nání o sini xwíá tíyo niḡweari siḡwiriyí, apaxípáníḡi imóniḡi wo imóniminiri eḡimani. ⁵ Apaxípa xwíá tíyo imónigíáwa míkí Kiraiso aḡínami dání eḡipi miyarigíáwarini. Wigí xwíá tíyo dání neróná yarigíápi sa onapámigíniḡi Kiraiso aḡínami yariḡipi nániniḡi yarigíá eḡagi nání rariḡini. Moseso Gorixo nání seníá aḡi xwíá tíyo ríkáriminiri yaríná o pírániḡi erirí niwiri re uriḡipi nioni searariḡapimi sopiḡi niwarini, “Joxi seníá aḡi riwániḡi xopaikigí oríkáriminiríná dáwí miḡipimi dání siwá siḡápi xixeni nixídiri ríkárinḡixini.” Gorixo Mosesomi e uriḡipi nioni searariḡápi tíni xixeni imóniḡagi nání “Apaxípa xwíá tíyo dání imónigíáwa sa Kiraiso aḡínami dání yariḡipi nání onapámigíniḡi yariḡoi.” yaiwiḡwini. ⁶ E neri aí agwi ríná Gorixo Jisaso apaxípáníḡi wo nimóniri e níwiniḡiniri urípeaḡipi apaxípa xwíá tíyo ḡweagíáwa e érixiniri urípeaḡipimi seáyí e múróniḡagi nání o yariḡipi eni seáyí e wimónini. Agwi ríná xwiyíá Gorixo ríwíyo réroáriḡipi —Api Jisaso neaiiḡipimi dánini imónipaxí eḡipirini. Api eni xámi réroáragípi seáyí e múróni. Ayí ripi nánirini. Ríwíyo símimaḡíyo dání “Naḡi e e niseaiimíári.” réroáriḡipi, ayí xámi Mosesomi ḡwí ikaxí nuriríná

símimanjío dáni “Seyíne pírániñí nínixídiróná e e niseaiimíárini.” réroáragípimi seáyi e múrónini. ⁷Xwiyá xámi Gorixo Mosesomi nuriríná réroárinjípimi dáni o “Gí áamá ñwí ikaxí apimi nixídiróná pírániñí imónífrixini.” wimóninjípi tñi xixeni nimóniro siñwiriýí, ámi ríwíyo bi réroáriminiri enjmani. ⁸Gorixo áamá ayo ayairiri wíñí enjagi náni nene eni re yaiwipaxírini, “Xwiyá xío xámi re niriri réroáragí, ‘Gí áamáyí ñwí ikaxípimi nixídiróná pírániñí e imónífrixini.’ réroáragípi xío wimóninjípi tñi xixeni imóninjímani.” yaiwipaxírini. Ayináni Bikwíyo dáni re niriniri eánini, “Ámináoni re seararinjini, ‘Aría époyi. Gorixoni gí áamá Isireriyí tñi Judayí tñi náni xwiyá “Nioni e e niseaiimíárini.” siñí bi réroárimíá náni anjwi erini. ⁹Nioni wigí íwiáfiawéyo áamá niaíwí mimeyówári niméra warigíapa Isipiyí anjío dáni niméra nuríná xwiyá réroáragápi apíniñí imóninjípi náni mirarinjini. Ayí nioni sininjíná réroáriá apimi xixeni mixídarinjagía niwiniri náni nioni eni xixeni peá numori ríwí umonjanigini.’ ¹⁰Ámináoni re rarinjini, ‘Xwiyá ríwéná “Gí Isireriyi e e niwiimíárini.” réroárimíápi, ayí ripirini. Gí ñwí ikaxí riniñípi wigí xwioxíyo aumaúmí wíáriri ñwirárirí niyárimáná nioni ayíyá Íwíáoni imónimíárini. Ayí eni áamá nioniyá imónipíríárini. ¹¹Nioni aumaúmí e wíáráná wigí imónigíáyí wí niwíápínimearo wigí wíniyo nuréwapíyiro “Gorixo náni nijíá imónípoyi.” uripíríá menini. Áamá nñi siyikwíniñí imónigíáyífrani, xwérixarani, nñi nioni náni rixa nijíá imónigíáyí imónipíríá enjagi náni wí e uripíríámani. ¹²Ayí ripi nánirini. Nioni ayá urimixiri wigí íwí yarigíápi yokwarimí niwiiríná dñí peá mori emíá enjagi náni rarinjini.” Bikwíyo e niriniri eánini. ¹³Gorixo xwiyá siñí réroárinjípi niriríná xámiñjipi írikwíniñí imixamonjinigini. Amipí írikwíniñí imixamónarinjípi rixa nikeamóga warinjagi náni apaxí mé anínarinjírini.

**Apaxípa xwé imónigíáwa Gorixo náni
nañwíni ridiyowá yarigíá nánirini.**

9 ¹Xwiyá Gorixo xámi réroárinjípi nuriríná xegí áamá niñiro xíomi yayí numeróná “Nene e niwiiríná xío wimónarinjípi ría yarinjwini?” niyaiwiro epíría náni wiékwíkwíyiri xío náni anjí ñwíá xwíá tíyo imóninjíwá náni wiékwíkwíyiri enjinigini. ²Anjí ñwíá iwá, ayí seníá anjí ríkarinjijwáriní. Awawá óí e ikwíroninjíwámi uyíwí obaxí níkiáíróaríga uñáná mixároarigíápi tñi aiwá íkwianjwí Gorixo náni peaxí tarigíána tñi bisíkeríá Gorixo náni peaxí tayarigíápi tñi awámi wenjerini. Awá yoí awawá ñwíáwáyi rarigíáwáriní. ³Rapirapí áwini e epanjóarinjínumi íniríwámi dáni awawá ámi wá ikwíronini. Awá xegí yoí awawá ñwíá seáyi e imóninjíwáyi rarigíáwáriní. ⁴Awawá ná ínimi ikwíroninjíwámi Gorixomi dñí nanjí oweaniri ríá ikeááripíríá náni síñá gorí tñi imixinjípi tñi bokisí xwiyá Gorixo réroárinjípi náni imixinjíwá

tíni api awawá awámi e weni. Bokisí awá nimiximáná sínjá gorí tíni yopirimí yárininjáwáriní. Bokisí awámi ínimi xwárfá sixí sínjá gorí tíni imixinjáwámi ínimi aiwá yoí manái riniñjipi tíni eranj Eronoyá wirinjí eáinjáwá tíni sínjá piárá Gorixo njwí ikaxí urinjipi eáinjína tíni bokisí awá ayí api api íninjáwáriní. ⁵Awá “Seáyi e Gorixo imóninjipi, ayí apirfani?” oyaiwípoyiniri xopaikigí anjínají iwí midáni wúkaú wú midáni wúkaú wú oninjáwá seáyi e njwirárininjáwáriní. Awaú njweagíe íniriwámini Gorixo yokwarimí oneainiri ragí wiwíá eaárayarigériní. Api api nání repiyí niseaiéra uri píraninjí áwanj “Api, ayí api nání imóniní. Api nání imóniní.” niseara uri epaxíná rínámani.

⁶Amipí api api rixa e nijárimáná apaxípa imónigíáwa awawá ói e ikwíroninjáwámi Gorixo yayí oneainiri yarigíápi epírfa nání íníná páwiayarinjagía aiwí ⁷awawá ná ínimi ikwíroninjáwámi apaxípa xwéó, oníni xwiogwí o omi ná bini páwiarinjírini. Nipáwiríná anipáo páwiarinjímani. Íwí xío tíni xegí ámá tíni maiwí nero yarigíápi Gorixo yokwarimí oneainiri ragí nanjwí ridiyowá épiyá bi nimeámi páwiarinjírini. ⁸Apimi dání kwíyí Gorixoyápi síwá rénjí neaiariní. Awawá ói e ikwíroninjáwá síni apaxípa imónigíáwa opáwípoyiniri nání ikwíroninjáná ói nene anjínami páwianjwá nání imóninjíyi síni sínjáni mimóniní. ⁹Awámi dání yagíápi Kiraiso agwí ríná enjipi nání neafwapiyarinjírini. Awámi dání Gorixo nene nání yayí owininiri nání imóninjipi neróná ridiyowá wiro peaxí tiro yarinjagía aí ámá e wííáyí dínj wíá niwóniro re yaiwinipaxí menini, “Apaxípa imónigíáwa ridiyowá e níífáyo dání Gorixo rixa yokwarimí nííf enjagí nání oyá sínjwíyo dání rixa wé róninjí imóninjáonirfani?” yaiwinipaxí menini. ¹⁰Ayí ripi nánirini. “Ridiyowá neróná e érixini. E érixini.” riniñjipi sa “Aiwá niro inligí niro igíá xixegíni eániro érixini.” riniñjí imóninjipi enjagí nání e yaiwipaxímani. E e riniñjí api “Apimi dání ámá xwioxí nanj imónipaxírini.” mirininjipirini. Api, ayí xío amipí sínjí imixiníe nání wiékwíkwíyinjipini enjagí nání rariñini.

Kiraiso xewaniño ridiyowáinjí wiiniñjí nánirini.

¹¹E neri aí Kiraiso amipí nanj neámeaariñjipi nání apaxípa xwé wo nimóniríná senjá anj xwíá tíyo ríkarininjáwámi mipáwí anjínami páwijniginí. E nipáwiríná senjá anj wé roáriniri aga seáyi e imóniri enjíninjí wiwámi páwijniginí. Iwá ámá rikárigíwámani. Xwíá tíyo dánjwámani. Anjínami rikárininjáwáriní. ¹²Nipáwiríná memé ridiyowá épiyá ragírani, burimákaú miá ridiyowá épiyá ragírani, nimeámi aga njwíá imóninje mipáwí xewaniño ridiyowáinjí ninimáná xegí ragí nimeámi nawínáni páwijniginí. Ayínáni aninjí íníná njweanjwá nání yeáyí neayimixemeanorini. ¹³Ámá Gorixoyá sínjwíyo dání xwiríá wininjánáyí apaxípa imónigíáwa memé ragí tíni burimákaú oxíyí ragí tíni burimákaú sipikí ríá níí kikinaxíá tíni apiaú api

wé tñni nimeayiri wiwiá niróa úaná áamá xwiríá inigíápi Gorixoyá siñwíyo dání nañí imónariǵíá eǵagi náni ¹⁴ragí Kiraisoyá —O siyikwí bi mínijo aí kwíyí niyimiñí imóniñípi arirá wiaríná xewaniño ridiyowániñí iniñorini. Oyá ragí puñípi añipaxí negí xwioxíyo igíániñí neaeámoariñirini. Amipí nene anínimixinani náni yariñwápi igíániñí neaeámoariñí eǵagi náni diñí wíá nineaóniri “Íwí éwápi náni sini ayá mineadunini.” yaiwariñwárinini. Iñwíá aniñí siñí imóniño wimónariñípi éfrixiniri igíániñí neaeámoariñirini.

“O péipimi dání xwiýá siñí réroárinípi mírogwí rixániñí wiárimóniñirini.” uríñí nánirini.

¹⁵Kiraiso niñeríná xegí ragí púipimi dání áamá xwiýá Gorixo xámi réroárinípi pírí wiafkiǵíáyo gwíniñí niroyirori náni xwiýá siñí réroárinípi náni wáwuñí imóniñorini. Áamá Gorixo nioniyá imónírixiniri wéyo íá wumiriñíyo amipí xío wigí símimañíyo dání “Niseaimíárini.” nuriri réroárinípi xixeni wímeari aniñí íníná imóniri eníá náni wigí wáwuño imóniñirini. ¹⁶Xwiýá Gorixo réroárinípi, ayí áamá sini niñwearíná “Nioni péaná amipí nioniyá áamá ayíni meárixini.” niriri payí eaáriníñániñí imónini. Payí xano niriri tiñípi xegí niaíwí nixídiro amipí meañiro neríná xámi áamá níní niñíá nimóniro “Xano rixa iyí ripéinigini?” yaiwariñáná e meapaxírinini. ¹⁷Payí ana eaáriño sini miñepa neríná payí ana sini surímána imónariñirini. Ayí ripi nánirini. Payí ana neari tiño sini siñí ñweañáná rixa xío riñípi mírogwí rixániñí niwiárimónipaxí mimónini. Xío rixa niñeríná xixeni niwiárimónipaxí imónini. Payí ana xiáwo niñeriniñípi dání rixániñí wiárimónariñína imónariñípa xwiýá Gorixo réroárinípi eni ragí púipimi dání rixániñí wiárimónariñípi imónariñirini. ¹⁸Nañwí bi miñkipa nero siñwiriýí, xwiýá Gorixo xámi réroárinípi rixá wíniñí niwiárimóniminiri eñímani. Ayináni api aí nañwí pikíáná ragí puñípi dání wiárimóniñinigini. ¹⁹Ayí ripi searariñini. Xámi Moseso sekaxí ñwí ikaxí eániñípi dání riniñí niñini xegí Isireríyo nura núisáná burimákaú miá tñni memé tñni apiaú ridiyowá éñiyá ragí tñni iniñí tñni nimeámáná ará iwí xisopíyí riniñípi niñerini sipisipi íá ayíá riñí bi tñni nawíni gwí nikiríwímáná igíá neari Bikwípi wiwiá eari áamá niyoni wiwiá eari neríná ²⁰re uriniñigini, “Ragí ripimi dání xwiýá Gorixo ‘Seyíne api e xidírixini.’ nineariri réroárinípi rixa rixániñí wiárimónarini.” uriniñigini. ²¹Axiñi e seníá añí ríkariniñiwámi ragí tñni wiwiá rori sixí amipí ínimi weñíyo wiwiá rori eñinigini. ²²Ayináni ragí wiwiá niróa nuriniñípi dání amipí ayá wí ñwí ikaxí riniñípi tñni xixeni igíá eámóniñípiñiñí imónariñirini. Ridiyowá neri ragí miñpupa nerínáyí, Gorixo íwí áamá eǵíápi wí yokwarimí wiariñímani.

“Kiraiso niñeriniñípi dání íwí nene yariñwápi rití yárinírinini.” uríñí nánirini.

²³Seníá añí ríkariniñiwámani, sixí amipí iwámi ínimi weñípirani, api niñini —Ayí míkí añínami weñípi tñni ramixiñá imóniñípiñini.

Api nipini ridiyowá Moseso neri ragí wiwiíá niróa úpimi dáni igiá eámóniñipíniñi imónipaxi eñagi aí miki añinami weñipi ridiyowá éf seáyi e imóniñipimi dánini igiá eámóniñipíniñi imónipaxirini. ²⁴ Kiraiso awawá ñwiá imóniñi áma ikwírogíá wámi —Awá mikiwámani. Sa miki imóniñiwámi dáni ramixiñawáriní. Kiraiso awámi mipáwiñinigini. Añinami miki imóniñiwámini nipáwiri nene náni arirá owiminiri Gorixoyá símimanji e ñweani. ²⁵ O xwiogwí ayí ayo apaxipániñi imónigíá xwéowa wiwanñowayá ragí mariái, ragí ridiyowá éfápiyá ñimeámi awawá ñwiáwámi páwiayarigíápa ámi ámi niwanñoni ridiyowá owinayiminiri e nipáwiri miñweanini. ²⁶ Apaxipániñi imónigíá xwéowa ridiyowá yayarigíápa ridiyowá owinayayiminiri neri siñwiriyí, Gorixo xwíarí tñi añina tñi imixiñe dáni ámi ámi nipáwiayiríná ríniñi niwinayipaxí imóniminiri eñirini. E neri aí ríná síá yopariyí tñíná ná bini ridiyowániñi niwiiniriñipimi dáni íwí áma yarigíápi rití owiiminiri xwíá tño náni biñinigini. ²⁷⁻²⁸ Áma ñni añiñi siñi ñweapaxí mimóni ná bini nipémáná eñáná Gorixo mí ómómiximí winíáriní. Ná bini pearigíápa Kiraiso eni áma ñni íwí yarigíápi yokwarimí owiiminiri axípi ná bini ridiyowániñi niwiiniri peñinigini. Ríwéná ámi bi nibiríná áma íwí yarigíápi yokwarimí owiiminiri náni mibí áma xío náni símí ñixeadípeniro xwayí naniri ñweagíáyo añiñi yeáyí uyimixemeaáriminiri biníáriní.

“Ridiyowá xwíá tño dáni yarigíáyo dáni yokwarimí wí seaiipaxí menini.” uriní nánirini.

10 ¹ Ñwi ikaxí niriniri eániñipi, ayí nepa Gorixo símimanñyo dániniñi “Nañi e e niseaiimíáriní.” urinípi tñi xixeni miki ayo mimóni miki api náni sa onapámigiñi inariñipi imónini. Sa e imóniñi eñagi náni xwiogwí ayí ayo onapámigi inariñi riniñipimi ñixídironá ridiyowá axini yayarigíápipimi dáni áma “Gorixo tñi e añwi éniñi oumini.” yaiwíáyi wé roárinigíáyi imónipaxí wí menini. ² Ridiyowá yayarigíápipimi dáni nepa xwioxí igiániñi eámónigíáyi nimóniro siñwiriyí, diñi wíá niwónimáná sini “Íwí éapimi dáni sini ayá niduniñoniríani?” yaiwinipaxí wí meñagiá náni ámi ridiyowá bi mepaxí imónaniro egiáriní. Ríxa píni wiáraniro egiáriní. ³ E neri aí ridiyowá xwiogwí ayí ayo yayarigíápipimi dáni wigí íwí yarigíápi náni diñi wimoariñirini. ⁴ Ayí ripi nánirini. Burimákaú oxirani, memérani, ridiyowá éfápiyá ragíyo dáni íwí yarigíápi yokwarimí wiipaxí wí menini.

⁵ Ayinani Kiraiso xwíá ririmi náni weapimíániri nimóniríná Bikwíyo niriniri eániñi ripi xanomi re uriniginí, “Joxi ‘Áma aiwá peaxí tiro nañwí nipikiro ridiyowá ero oépoi.’ misimónipa neri aí nioni náni áma wará bi nimixiyiñirini. ⁶ Gorixoxini, joxi áma ridiyowá neríná Gorixo negí yariñwápi náni yayí owiniri bi miní noni ríá ikeaararigíápi náni

yayí misinipa eri ridiyowá íwí yariṅwápi Gorixo yokwarimí oneainiri yariḡíápi nání yayí misinipa eri yariṅoxirini. ⁷Ayináni nioni nání Bikwí xopininiṅnami dání riniṅípi t́ni xixeni re ririṅanigini, ‘Gorixoxini, joxi simónariṅípi oeminiri rixa riwoni bíini.’ ririṅanigini.” uriṅinigini. ⁸Kiraiso re nurimáná, “Gorixoxini, joxi áamá aiwá peaxí ot́poyiniri misimónipa eri naṅwí nipikiro ridiyowá oépoyiniri misimónipa eri áamá ridiyowá neríná Gorixo yayí owiniri bí miní noni ríá ikeáárarigíápi nání misimónipa eri ridiyowá wigí íwí yariḡíápi Gorixo yokwarimí oneainiri yariḡíápi nání misimónipa eri yariṅini. Api nipini yariṅagía aí joxi yayí wí misinarinini.” Kiraiso áamá ridiyowá api api ṅwí ikaxí niriniri eániṅípi riniṅípi t́ni xixeni yariṅagía aiwí Gorixomi xwiyía api e nurimáná ⁹re uriṅinigini, “Joxi simónariṅípi oeminiri bíáoni riwonirini.” E uriṅí eṅagi nání o ridiyowá amipí nipini áamá xámi néra wagíápi siwiá imixiri xewaxo ridiyowá iníṅípi seáyi e ikwíkwiniṅinigini. ¹⁰Jisasi Kiraiso xano e éwiniginiri wimónariṅípi nixídirí xewaniṅo nawínáni ridiyowániṅí iníṅípi dání ámaéne Gorixo áamá xwioxí igíániṅí eámónigíáyí imónírixiniri wimónariṅípi imóniṅwáriní.

“Kiraiso ridiyowániṅí seainiṅípi dání yokwarimí seaiipaxíriní.” uriṅí nánirini.

¹¹Apaxípaniṅí imónigíá nowani síá ayí ayo aṅí ridiyowá yariḡíwámi éfí nírómáná wigí yariḡíápi neróná ridiyowá áamá íwí yariḡíápi wí yokwarimí wiipaxí mimóniṅípi ámi ámi yayarigía aí ¹²Kiraiso axípi e miyarinini. O íwí yariṅwápi yokwarimí neaiiminiri nání ridiyowániṅí niniríná nawínáni íwí yariṅwápi aniṅí xwapírá eaáriníá imóniṅípi nemáná niṅeyiri ámi Gorixo t́ni xixeni nimóniri oyá wé náúmini éfí ṅweaṅinigini. ¹³E éfí niṅweari xano áamá omi símí t́ni wiarigíáyo xopirárá niwiri ayo síkwí wikwíariníá nání wimixiyiníe nání xwayí naniri ṅweani. ¹⁴Ayí ripi nání rariṅini. O ridiyowá ná bini niniriṅípi dání áamá Gorixo xwioxí igíániṅí eámónigíáyí imónírixiniri wimónariṅípi aniṅí e imónipíríá nání wé roáriṅirini.

¹⁵“O xwioxí igíániṅí eámónaníwá nání sipearimí yáriṅirini.” searariṅápi kwíyí Gorixoyápi eni Bikwíyo niriniri eániṅípi dání axípi niriṅí sopiṅí warini. Bikwíyo niriniri eániṅí ripi nirinimáná, ¹⁶“Ámináoni re rariṅini, ‘Xwiyía ríwéná “Gí imónigíáyo e e niwiimíáriní.” réroárimíápi, ayí ripirini. Gí ṅwí ikaxí wigí xwioxíyo aumaúmí wiárirí ṅwirárirí emíáriní.” nirinimáná ¹⁷ámi re riniṅinigini, “ ‘Wigí íwí eḡíápi nání t́ni rikikirió eḡíápi nání t́ni ámi wí diṅí nininíámani.’ Ámináoni e rariṅini.” E riniṅagi nání “Kwíyípi eni Bikwíyo niriniri eániṅípi dání axípi nineariri sopiṅí warini.” searariṅini. ¹⁸Íwí api Gorixo rixa yokwarimí neaiṅí eṅagi nání sini xío yokwarimí oneainiri nání ámi ridiyowá epaxí menini.

“Wará saríwá mimáriní Gorixo tíáminí úwanigini.” urinjí nánirini.

¹⁹Ayináni gí nixixímeáyíne, Jisaso niperína xegí ragí puñíyo dáni nene wará saríwá mimáriní anani Gorixo tíj e awawá ŋwía seáyi e imóninjíwámi páwipaxene imóninjwini. ²⁰O ói sinj imóninjíyi nene náni nineaimoiríná rapirapí áwini e epañioárininjú míneapíropa neri Gorixo tíáminí anani opáwípoyiniri náni érowiápíniri xewanijo ridiyowáningí ininjíyo dáni ói sinj díj níyiminí imónaníwá náníyi neaimoiri ²¹apaxí ámá Gorixoyá imóninjwaéne náni seáyi e imóninjí bá imóniri enjagi náni ²²nene nepáni nimónimi Gorixo tíáminí anjwi énjí úwanigini. Wará saríwá mimáriní díj wikwírorane “Newaninjene íwí éwápimi dáni ayá neaduninjeneríani?” yaiwinarijwápi Jisaso xegí ragí wiwíá nearonjípimi dáni xwioxí igíá eámóninjwaéne imónirane iniigí wía órironj tñi igíá eáí yapí imónirane nerinjípimi dáni o tíáminí anjwi énjí úwanigini. ²³Símimanjíyo dáninjí “E e niseaimíáriní.” nearijo, o nene díj ujwiráripaxo enjagi náni wé íá mixeánanirane mé waropári nerane “O nearinjípimi díj wikwímoarijwini.” rarijwápi eni sini xafwí íá oxiraneyi. ²⁴“Arige nerane xixe díj sipí inirane arirá inirane yaníwáriní?” níyaiwirane e yani náni eni díj omoaneyi. ²⁵Ámá wí yarigíápa nene Gorixomi yayí umeanirane awí eánarijwápi ríwíminí mimamó xixe enj sixí neámixinirane síá xío mí ómómiximí neainíáyi anjwi e nimóga barijagi níwiniranéná ámi ayá wí niga úwanigini.

“Gorixomi xewaxo peayí niwianiranénáyí, píri neamamoníáriní.” urinjí nánirini.

²⁶Ayí ripi náni seararijini. Nene “Xwiyíá nepaxinjí imóninjípi, ayí apiríani?” rixa e níyaiwimáná aí sini aríkí “Ámi íwí oyaneyi.” níyaiwirane e neranénáyí, íwí api yokwarimí neaiinía náni ridiyowá ámi gíminí gipi inipaxírini? ²⁷Oweoi, aríkí e neranénáyí, pípi epaxí mariái, sa Gorixo xamijo píri neamamoníápi náni minj yíwí nínirane ŋwearane ámá xío tñi nawíni mimóní símí tñi wiarigíáyo ríá rímimeninjwí eánarijipi niníápi náni minj yíwí nírirane ŋwearane epaxírini. ²⁸Ámá go go ŋwí ikaxí Moseso eanjípimi píri wiaíkááná ámá sinjwí winarogíáyi waú worani, waúrani, áwanj ránáyí, ayá mirimixí sa pikiarigíáriní. ²⁹Ayináni ámá niaíwí Gorixoyáomi peayí wianiro o niperi xegí ragí puñípi —Apimi dáni xwiyíá Gorixo “E e niseaimíáriní.” réroárinjipi rixáninjí wíárimóníagi xwioxí igíáninjí eámónárinjwápi apírini. Xegí ragí puñí api “Píríani?” níyaiwiro ráninj imoro kwíyí wá neawianarijípimi ikayíwí umeairo yarigíáyi, ámá sa e yarigíáyi náni seyíne díj píoi seaimónarini? “Pírí aga ríá tíj Gorixo umamoníápi níwímearíná aga xixeni ayo wímeaníáriní.” miseaimónipa reni? ³⁰Xwiyíá ripi, “Niiwaninjoni píri numamori enj meámíáriní.” riri ámi xwiyíá ripi,

“Ámináoni gí á máyo eyeyírómi emiárini.” riri ejo, ayí ná woni Gorixo eḡagi náni nene diḡí e yaiwipaxírini. ³¹Ŋwíá diḡí aniḡí imóniḡípi tíḡo píri neamamóminiri náni íá neaxéáná ayí nene miḡí yíwí íripaxí imóniḡagi náni rariḡini.

“Sipí seaikáragíáyo xwámámí wíríxini.” uriḡí nánirini.

³²Xámi xwiýá Gorixoyá iwamíó wíá seaókíáná eḡíápi náni ámi diḡí irónípoyi. Íná xeaniḡí ríá tíḡí ayá wí seaikáragíá aiwi xwámámí néra uḡíawixini. ³³Wainá á máyá siḡwí e niseameámi nuri niseawárimáná ikayíwí seameariro xeaniḡí seaikáriro yaríná seyíné xwámámí wíḡíawixini. Wainá seyíné seaikáragíápa wikáráyí tíni axí e nikumixiniro ayo wímeaariḡípi “Nene eni nineaímeaárná ayí ananirini.” niyaiwiro e eḡíawixini. ³⁴Ámá gwí ḡweaḡíáyí náni diḡí sipí niwiro arirá wíḡíawixini. Segí xwíá aḡí amípí searápekixéagá aiwi “Negí amípí nearápekixéápipimi seáyi e imóniḡípi —Api ná ríwíyo aí b́i maníní aniḡí imóniníápirini. Api sini ríá weni?” niyaiwiro náni diḡí sipí miseaí yayí tíni xwámámí niwiéra uḡíawixini.

³⁵Ayináni wará saríwá mimáriní Jisasomi xídaríḡíápi píni miwiáripáni. E nerónáyí, Gorixo yayí seaimoníárini. ³⁶Ayí ripí searariḡini. O gí á má imóniḡíáyí e éfrixiniri wimónariḡípi xixeni néra núfasáná símimanḡíyo dániniḡí “E e niseaímiárini.” seariḡípi neaímeáwiniginiri xwámámí niwiéra úfrixini. ³⁷Gorixo Bikwíyo niriniri eániḡí ripí á má nene yeáyí neayimixemeaníó náni riḡí eḡagi náni rariḡini, “O biníá náni ná jíami mimónini. Sini yómiḡí mé ríxa aḡíni biníárini. ³⁸Gí wé róniḡípi yariḡíáyí diḡí níkwíroriḡípipimi dáni diḡí niyimiḡí imóniḡípi tíḡíáyí imónipíríárini. E neri aí ámi wé íá mixeánánáyí nioni wí diḡí yayí nininíámani.” Gorixo e riḡí eḡagi náni “Xwámámí niwiéra úfrixini.” searariḡini. ³⁹E niseariri aí “Nene á má wé íá nimixeániri anínaníwaéne wí mimóní diḡí niwikwíroriḡípipimi dáni eríkiemeániḡwaéne imóniḡwini.” nimónarini.

Ámá diḡí niwikwíroriḡípipimi dáni yagíápi nánirini.

11 ¹Ámá Gorixomi diḡí wikwíroariḡíáyí xíoyá diḡí tíni diḡí re niyaiwiro wipimónini, “Nene diḡí wikwímoariḡwápi o aga xixeni nineaíniárini. Amípí xío neaiapimíániri neariḡípi nene sini siḡwí tí tíni miwinariḡwápi aí aga nepa imónini.” niyaiwiro wipimónini. ²Eḡíná ḡweaḡíáyí píyo dáni Gorixo “Ayí naḡí yariḡoi.” riḡímani. Ayí diḡí wikwíroariḡagá náni riḡírini. ³Nene diḡí niwikwíroriḡípipimi dáni re niyaiwirane níjíá imóniḡwini, “Gorixo xwíá rí tíni aḡína tíni nimixiríná xegí xwiýá rííyo dáni imóniḡí eḡagi náni amípí nene siḡwí winariḡwápi nimixiríná amípí nene siḡwí tí tíni miwinipaxí imóniḡípi tíni imixiḡírini.” Níjíá e imóniḡwini.

⁴ Aiborfo Gorixomi diñí niwikwíroriñípimi dání o nání nanjwí ridiyowá neríná xiráo Keno épimi seáyi e imóniñí bi eñinigini. Ayináni Gorixo ridiyowá o épimi yayí numeríná “Aiborfo ámá wé róniñí worini.” riñinigini. Ayináni o rixa penjí ami aí Gorixomi diñí niwikwírori eñipi nene Bikwíyo íá roariná siníniñí nearéwapiyarini.

⁵ Inoko Gorixomi diñí wikwíroariñagi nání mipepa oeniri ménapiñinigini. Gorixo ménapíí eñagi nání o nání píá meginigíawixini. Ayí ripi nání rariñini. Sini miménapiipa eñáná Gorixomi pírániñí uxídarinañagi nání Gorixo o nání yayí winiñipi nání Bikwíyo wí e niriniri eániñagi nání rariñini. ⁶ Ámá Gorixomi diñí miwikwíróíáyí nání o diñí yayí winipaxí wí menini. Ayí ripi nánirini. Giyí giyí “Gorixo tíámimi oumini.” niwimóniríná “Pí pí nepaxímani. Sa Gorixo nepa ría ñweani?” yaiwiro “Ámá xío tíámimi baniro yarigíáyo yayí wimoariñoríani?” yaiwiro nero diñí wikwíropaxíri.

⁷ Nowao Gorixomi diñí niwikwírori nání o amipí sini miwímeapa épi nání erirí wíáná xío aríá niwiri xegí íwixeyówa yeáyí uyimixemeámíñiri sipixí wo imixiñinigini. O xegípi diñí niwikwírori e neriniñyo dání ámá íná xwíá tíyo ñweaagíáyo xwiyíá umeáriri ámá Gorixomi diñí wikwíroariñagiá nání “Ayí wé rónigíáyíri.” rárariniñí wo imóniri eñinigini.

⁸ Ebíramo Gorixomi diñí niwikwírori nání o “Dixí añí re píni niwíárimi xwíá nioni siwá simíae nání úirixini.” uráná aríá niwiri xwíá “Joxi mearíári.” uríáyo nání uñinigini. Nuríná “E nání ría wariñini?” miyaiwipa neri aí anani píni niwíárimi uñinigini. ⁹ O Gorixomi diñí niwikwírori nání ámá añí mi dánóniñí nimóniri xwíá Gorixo símimañíyo dání “Nioni nisiapimíári.” uriniñipi niñweaxa uñinigini. Apimi niñwearíná xwíá ámá wíyíyáyóniñí niñweaxa nemeri seníá añí nipákía nuri emeñinigini. Xegí xewaxo Aisako tíni xiáwo Jekopo tíni awaú — Gorixo egí símimañíyo dání “Xwíá ripi niseaiapimíári.” urinowaúrini. Awaú ení xano eñípa axípi e egíisixini. ¹⁰ Ebíramo xwíá apimi niñweaxa nemeríná añí Gorixo diñí neñwiperi ikwíroniñípimi — Añí api aniniñí imóniníá nání pírániñí nitíwayirori ikwíroniñipirini. Apimi e ñweáimiginiri weniniñí neri niñweari nání e néra uñinigini. ¹¹ Seraí eni Gorixomi diñí niwikwírori nání oyá diñí tíni niaíwí xiripaxí imóniñinigini. Í oxí níróa núísáná rixa rípaíwí imóniñí aí re yaiwiniñinigini, “Gorixo, níni rixa niaíwí xirimíá nání ráriño xío rípi tíni xixeni yárarino eñagi nání níni anani diñí uñwiráripaxorini.” yaiwiniñinigini. ¹² Ayináni Ebíramo — O ámá ná woni aí xweyaní sipípi neri rixa nipémíniñiniñí neríná niaíwí timeááná omi dání íwiáíawé siñí añí píríyo dání ónariñíyí íá miropaxí imóniri inikí rawirawápami wiároniñíyí íá miropaxí imóniri eñípa imóniñinigini.

¹³ Ámá nioni níri riwamiñí neáa weapariñáyí níni Gorixomi diñí niwikwíróa nuro xwiyíá wigí símimañíyo dání “Niseaiimíári.” uriniñipi

sini miwímeapa eḡáná pegíawixini. Gorixo wiinápimi ná jíami dániniḡ siḡwí niwiniríná yayí nero “Ayí awiaxírini.” niyaiwiro waropáři nero re nirárimi pegíawixini, “Xwíá rirími niḡwearanená ámá aḡi mi dáneneniḡ nimóniri ḡweaḡwini.” ¹⁴ Ámá éniḡ imóniḡipi rigíáyí siḡáni waropáři ripíniḡ yariḡoi, “Negí ḡweapaxí imóniḡe náni weniḡi neri ḡweaḡwini.” siḡáni waropáři apíniḡ yariḡoi. ¹⁵ Wigí aḡi xámi píni niwiárimi bigíe náni diḡi sipí wiarḡagi náni e niriro siḡwiriýí, ámi axí e náni upíríápi imóniḡagi náni anani upaxí imónaniri eḡíáři. ¹⁶ E mepa nero aḡi seáyí e imóniḡi bimi —Api aḡinami imóniḡipirini. Apimi ḡweáwaniginiro diḡi sipí niwia wagírini. Ayináni Gorixo ámá ayí xíomi “Joxi negí ḡwiáoxirini.” urarigíápi náni ayá miwiníagi náni xío t́ni nawíni ḡweapíría náni aḡi bi wikwíroiḡirini.

¹⁷⁻¹⁸ Ebiríamo Gorixomi diḡi niwikwírori náni o nepa nioni nimónariḡipi xidinirfeniḡoiniri iwamió wíwapiyíáná xegí xewaxo Aisakomi Gorixo uriḡipi t́ni xixeni ridiyowá eminiri eḡinigini. Axomi Gorixo símimaḡiyo dáni re uriḡinigini, “ ‘Dixí iyí axípá e imónipíríáři.’ ririḡáyí Aisakomi dáni nemeága upíríáři.” uriḡi eḡagi aí xegí xewaxo Aisako, ná woni siḡniḡi émiaoḡomi ridiyowá náni pikíminiri neríná ¹⁹ diḡi re moḡinigini, “Ámá rixa pegíá aiwi Gorixo owiápinimeápoiḡiniri ámi siḡi wimixipaxoríani?” niyaiwiri Gorixo píři urakíáná xewaxomi ámi sini siḡi meáagi náni réniḡi ripaxírini, “Ebiríamo xegí niaíwomi yowíyo dáni mixeaḡinigini.” ripaxírini.

²⁰ Aisako Gorixomi diḡi niwikwírori náni xegí xewaxowaú Jekopomi t́ni Isomi t́ni awaúmi ríwéná wímeaníápi náni diḡi nimori xwiýíá bi t́ni naḡi wimixiḡinigini.

²¹ Jekopo Gorixomi diḡi niwikwírori náni rixa nipéminiri aḡwi e neríná xegí xewaxo Josepoyá xewaxowaúmi Gorixoyá diḡi t́ni naḡi wímeáwinigini xwiýíá bi t́ni naḡi niwimiximáná xegí eraḡíwámi nikwíroniríná Gorixomi yayí umeḡinigini.

²² Josepo Gorixomi diḡi niwikwírori náni rixa nipéminiri neríná ríwíyo xegí Isireriyí Isipiyí aḡiyo píni niwiárimi upíríápi náni nuriríná re uriḡinigini, “Nuróná gí eḡi aí t́ni nimeámi nuro xwíáyo niweyářiḡirixini.” uriḡinigini.

²³ Mosesomi xaniyaú Gorixomi diḡi niwikwírori náni niaíwí xiríio awiaxí imóniḡagi niwiniri sekaxí Isipiyíyá mixí ináyo “Isireriyí niaíwí oxí nixiriríná pikírixini.” ráriḡipi náni wáyí mepa neri Mosesomi emá waú wo náni píni ḡwirárigíisixini. ²⁴ Moseso Gorixomi diḡi niwikwírori náni rixa xwé niwiarori neríná “Isipiyíyá mixí ináyomi xemiáiyá xewaxoyi miniripa oépoi.” wimóniḡinigini. ²⁵ “Sía ámaéne xwía t́yo ḡweaariḡwápi árini imóniḡagi náni xe yayí rikikirío neriḡipimi dáni oneámeaniri yarigíápi xe néra úimigini.” miwimóni “Nioni ámá Gorixoyáyí t́ni kumixináná uyínií wikáragíápi nioni t́ni nawíni

oneaikárípoi.” yaiwiñinigini. ²⁶ Xíomi Gorixo yayí niwimoríná winíápi nání diñí re moñinigini, “Ámá Gorixo yeáyí neayimixemeanía nání urowárénapinío nání peayí niwianiro ayá wimopíríápa nioni eni ninirónáyí, Gorixo yayí ninimoríná niníápi amípí ayá tíñí Isipiyí anjýo weñípimi seáyí e imóniñí enjagi nání ayí ananirini.” niyaiwiri nání “Ámá Gorixoyáyo uyínií wikárarigíápi nioni tñi nawíni oneaikárípoi.” yaiwiñinigini. ²⁷ O Gorixomi diñí niwikwírori nání Isipiyí anjýo pñi niwíárimi uñinigini. Mixí ináyo xíomi wikí wóniñípi nání wáyí neri mú Gorixomi —O ámá wí siñwí miwinarigíorini. Omi siñwíniñí niwiniri nání xíomi wímeanjípimi xwámámí niwiri Isipiyí anjýo pñi niwíárimi uñinigini. ²⁸ Axo Gorixomi diñí niwikwírori nání anjájí pipikímí emeariño xegí Isireriyíyá niaíwíyo eni mipikipa oeniri re uriñinigini, “Sipisipí miá nipikiro ragí segí anj íwíyo xópé niyára úpoi.” nuriríná aiwá síá Anjájajo Neamúroagoi riniñiyí nání érowiápiníñinigini.

²⁹ Isireriyí Gorixomi diñí niwikwíroro nání ipí Ayíá Riñoi riniñíwámí nixeróná iniigí midimidáni deawáraná xwíá yeáyí yikiárinéniñí úagía aiwi Isipiyí eni axíyimi owaneyiniri éfáyí wíniyí aí tñi iniigí emadirónáriníñinigini. ³⁰ Isireriyí Gorixomi diñí niwikwíroro nání o urípi nero anj yoi Jerikoyi riniñípiyá síñá ákiñáyo bíariwámimi síá wé wíumi dánj waú apimi awí nimudímoayimáná enáná síñá ákiñápi nipini ikwierónowíñinigini. ³¹ Rexapí —Í iyí ede dání warigíí anj apimi dánjirini. —Í Gorixomi diñí niwikwírori nání Isireriyí anj apimi siñwí wináraniri bííwaúmi yayí tñi nipemeámi úagi nání Isireriyí ámá uyínií yarigíáyo nipikiróná ími mipikigíawixini.

³² Agwi ámi bi pípi niriri eámíni? Ámá rowa, Gidiono tñi Barako tñi Samisono tñi Jepitao tñi Depito tñi Samuero tñi wíá rókiamoagíáwa tñi ámá awa egiápi nání repiyí niseaiéra nuríná síá neadrípaxítrini. ³³ Ámá ayí Gorixomi diñí niwikwíroro nání ámá míkí bi bimi xopirárí wiro wé róniñí imóniñípi ero Gorixo wigí símimañjýo dání “Sanj searápimíárinini.” urípi wímeari Gorixoyá diñí tñi pusí sayí raioníyi riniñjýo manj upírori ³⁴ ríá xwé nariñjírími iniigíyóniñí anani xopirárí emero ámá kirá tñi pikianiri yarigíáyo éí nurakínárimi uro miñí nimónimáná ámi enj síxí eániñí íniro mixí inipíríá nání enj ríá yíkiro émá simiñí wínarigíá bi bimi mixí xídowná ³⁵ apixí wigí ámá Gorixoyá diñí tñi xwáripáyo dání wiápinimeááná yayí tñi ámi umímíniro egíawixini. E neri aí Gorixomi diñí wikwíroarigíá wíyo ámá wa íá nixero gwí nijiro Gorixomi ríwí umópoyiniri nímépéa nuro “Gorixomi ríwí umóánáyí, nene gwíyo dání seaíkweawáraníwini. E mepa nerínáyí, niseamépéa núwasáná niseapikianíwini.” uríagía aí ámi xwáripáyo dání niwíápinimearíná diñí niyimiñí imóniñípi meáwaniginiri nání ayí uríápi aríá miwigíawixini. ³⁶ Gorixomi diñí wikwíroarigíá ámi wíyo ikayíwí umeariro wíyo iwanj ragí pírf uyikímí ero wíyo sená tñi gwí jiro wíyo

gwí anjyo njwiráiro ³⁷⁻³⁸wíyo síjǎ tǎni pikiro wíyo só tǎni áwini e síó diyearo wíyo “Enj eánigíáyírǎni?” niriri iwamió wíwapiyiro wíyo kira tǎni pikiro wigíawixini. Ámi wíyo áamá wí —Ayí sipí áamá imóninjagía nǎni áamá Gorixomi dijí wikwíroarigía ayí tǎni níkwimixiniri njweapaxi mimónigíáyírini. Ayí xeaninjí wikáiro uyíni umépero yaríná ayí dǎwí ikeamóniro memé wará tǎni sipisipí wará tǎni rapirapí nǎni wayíá yínro áamá dijí meanjími anj kwirónimero dǎwini enjimi nemero síjǎ siririkíyo nipáwiro njwearo xwárinjwíyo nipáwiro njwearo egíawixini. ³⁹Áamá ayí nǎni Gorixomi dijí níkwíroro nǎni o “Mimiwíroarigíáyírǎni?” wiaiwiárinjé enagi aí o wigí símimanjyo dǎni “Niseaimíáriní.” urinjípi miwímeanjinigini. ⁴⁰Ayí ripi nánirini. Enjíná nene nǎni Gorixo dijí re nejnwiperi yaiwiárinjinigini, “Áamá ayí nǎni seáyi e imóninjí bi wiítmigini.” yaiwiárinjé enagi nǎni api áamá nioni nira weapiáyo sini miwímeanjinigini. Ayí wigípi Gorixo “Gí áamá wé rónigía api imónífrixini.” yaiwiárinjépi tǎni xixeni imónipírǎ nǎni maríái, ayí tǎni nene tǎni nawíni imónanfwá nǎni ayo xámi miwímeanjinigini.

**“Gorixo siyikí neareaaríná Jisasomi síjwǎ
winaxídípoi.” urinjí nánirini.**

12 ¹Ayináni nene pí yaníwini? Áamá “Gorixomi dijí níkwíroríná e epaxírǎni?” oyaiwípoyniri siwáninjí nineainiri neafwapiyarigía ayí obaxí ayá wí midimidáni wiárf wiárf neadéronagía nǎni pí yaníwini? Sa ripini oyaneyi. Amipí nǎni upupígí neaikáraninjípi píni wiárirane negí íwí sini mé ípeaarinjwápi píni wiárirane nemáná Gorixo api e imónífrixiniri wimónarinjépi imónanfwá nǎni áamá yamiyamúrónigí inarigíápa nene eni omi níxídiranéná enj neánirane axípi e oyaneyi. ²E neranéná Jisasomi —O nene Gorixomi dijí wikwíroanfwá nǎni imóninjépi mǎkí ikiri wé roáririri enjorini. O dijí níá rfwíyo wininíápi nímeáwiniginiri níyekwíroáriróná wííápipimi xwámámí níwiri ayá winipaxí wikárfápi nǎni paimimí enjorini. Níwiápinimeámáná ámi Gorixo tǎni xixeni nimóniri mixí ináyí síá íkwianjwí o éf njweanjinami wé náúminí éf njweanjinini. Omi síjwǎ owinaxídaneyi. ³Ayá sipí seaimixiri enj saminjé seaweri mepa enía nǎni íwí yarigíáyí sipí ayá wí wikárfagía aí xwámámí wíjo —Ayí Jisaso nǎni rarinjini. O nǎni píráninjé dijí mópoi. ⁴Seyíné íwí yarigíáyí seaikáraninjépi xwámámí níwia núíasáná aiwi segí wí sini míseapikigíáriní. ⁵Nene niaíwene náníninjé Bikwíyo enj rirémixí niniri eáninjé ripi seyíné rixa aría ikeamogíáriní, “Gí niaíwoxiní, Áminá Gorixo siyikí ríreaarinjépi nǎni peayí miwianipani. Píráninjé simiximiniri nǎni mixí riránáyí, ayá sipí misimixipani. ⁶Ayí ripi nánirini. Áamá Ámináo ‘Gí niaíwírǎni?’ níyiwiri dijí síxí uyarinjéyo siyikí ureari síkwíá eari yarinjé enagi nǎni rarinjini.” Bikwíyo e níriniri eáninjépi seyíné rixa peá mogíá enagi nǎni rarinjini. ⁷Seyíné Gorixo xeaninjé seáimeaarinjépipimi dǎni

xe siyikí oneareaniri rixa xwámámí niwiéra wariŋoi. Niaíwí xano siyikí mureariŋí wo rimónini? Oweoi, mimónini. Ayináni xano xegí niaíwíyo wiaríŋipa Gorixo eni axípi e seaiarini. ⁸E neri aí Gorixo xegí niaíwí niyoni siyikí ureaariŋí eŋagi nání seyíné siyikí miseareapa nerínáyí, xegí niaíwíyíné mimóní sa óí e dájí niaíwíyínéniŋí imóniŋoi. ⁹Ripi nání eni diŋí mópoyi. Nene sini niaíwí eŋáná negí xwía tíyo dájí ápowa siyikí neareaagi aiwi wé íkwiaŋwíyo uŋwiráragwáriní. Nene e neranéna naní neri aiwi re riseaimónariní, “Ápo Gorixomi —Diŋí tíŋí imóniŋí nípini imixiŋo, ayí orini. Omi ínimi wurínipaxímani.” riseaimónariní? Oweoi, aŋipaxí ínimi wurínipaxí eŋagi nání e nerane diŋí niyimiŋí tíŋwaéne oimónaneyi. ¹⁰Ayí ripi nánirini. Nene sini niaíwí eŋáná xwía tíyo dájí ápowa aniŋí mariái, siyikí ná biníŋí níneararíná “E niwiríná ayí naní imóniŋípi wíwapiyariŋwini.” wimónariŋípi neareaagia aiwi Gorixo siyikí níneararíná siyikwí míníŋí xío imóniŋípi nene eni imónaníwá nání arirá owiminiri neareaariŋirini. ¹¹Giyí giyí naní oimónípoyniri siyikí nureari sini e wiaríná yayí miwíní diŋí sipíni wiaríŋirini. E neri aí siyikí nureariŋípimi dání yayíwí numéra núísáná wáriŋíyí náníŋí niweri wé róniŋí ero niwayiróniro ŋwearo epaxíriní.

Erirí niwiríná uriŋípi nánirini.

¹²Ayináni segí wé imiŋí mixiweŋíyí ámi ría símixiro sikwí xómiŋí ikwíó seaiáriŋíyí ámi irú pímixiniro nemáná eŋí neániro Gorixomi xídíŋirixini. ¹³Segí xómiŋí xerwímimi ŋweaŋí muyíkínipa neri ámi naní oimóniri óí símí iniŋíyimi úŋirixini. ¹⁴Ámá níni tíni mixí miní arige pírániŋí menaniréwiniro aniŋí miní ero siyikwí míníŋí Gorixo “Ámá nioniyáyí e imóníŋirixini.” wimónariŋípi —Api tíni xixeni mimónigíyáyí Ámináomi wí siŋwí winipíríámani. Api tíni xixeni oimónaneyiniro aniŋí miní ero éŋirixini. ¹⁵Segí wo Gorixo ayá nisearimixiri seaiiŋípimi ríwí mamoniginiri awíniŋí mearóníŋirixini. Aiwá maiwí sixíyo niyiríná yíkí yariŋí bi tíni yáná aiwá nípini yíkí imixariŋípa segí wo sipí neriŋíyo dání niyínéni axípi seainiginiri pírániŋí awíniŋí mearóníŋirixini. ¹⁶⁻¹⁷Segí wo Isóniŋí —O xiráo imóniŋípimi dání xanoyá amípí meapaxí imóniŋo aí aiwá ná bini nimirini nání amípí api peá nimori “Gí gwíáo xe meáwinigini.” wimónagorini. Ámi ríwíyo dání ápo xwiyíá bi naní onimixiniri rixiŋí uríagi aí xano aría miwíagi nání xwiyíá bi tíni naní onimixiniri ŋwí piyí núriniro aiwi xío xámi ríwí umoŋípi ámi ríwíyo níkinimóniri meapaxí mimóniŋinigini. Segí wo ámá óniŋí Gorixomi ríwí umoarigíyáyí yapi imóniniginiri nánirani, íwí inarigíyáyí yapi imóniniginiri nánirani, pírániŋí awíniŋí mearóníŋirixini.

“Seyíné sini kikíniŋí mé rixa náyo páwariŋoi.” uriŋí nánirini.

¹⁸Seyíné Gorixo tíámimi nibíroná eŋíná amípí negí aríowéyí dáwí Sainaiyi riníŋípimi dání siŋwí winiro aría wiwo egiápi wí miwinariŋoi.

Ayí díwí anani wé tñni íá xiripaxí imóniñípimi aṅwi e nuróná ríá ápiáwí weri síá xaíwí yidoáriri ríwípí tñni ápiaṅwí tñni nawíni eri yariṅagi niwiniro ¹⁹pékákí eṅí tñni riniri ikaxí xwiyíá rinariniñípiniñiñi riniri yariṅagi aríá wigíawixini. Xwiyíá ikaxí niriñíná rinariniñipi aríá niwiróná Mosesomi risisí re urigíawixini, “ ‘Nene ámi Gorixomi aríá owianeyi.’ mineaimónarini.” urigíawixini. ²⁰Ayí Gorixo sekaxí “Ámá worani, memé aírani, díwí ripimi amái niriñirínáyí, síṅá nearo pikírixini.” urípi náni wáyí winíagi náni e urigíawixini. ²¹Ayí siṅwí e winíapi miñi yíwí níriro ḡweapaxí eṅagi Moseso eni re riṅiniṅini, “Nioni wáyí nikáriniri eṅí siriniṅwí ninarini.” riṅiniṅini.

²²Agwí ríná seyíné díwí eṅíná segí aríowéyí bagíá axípimi mibí rixa díwí Saioniyi riniñípimiñiñi rémóíawixini. Díwí apimi ḡwíá aníñi siṅí imóniṅoyá aṅí ikwíróniṅerini. Aṅí api Jerusaremiyi riniñi aṅínami ikwíróniñipirini. E aṅínají íá miropaxí imóniñipi awí neánimáná yayí néra wiápinariṅerini. ²³E ámá Gorixoyá niaíwí xámiñóniñi imónigiáyí —Ayí aṅínami aníñi ḡweapíría náni wigí yoí rixa anami ḡwirárininiñiyíri. Ayí awí eánigérini. E Gorixo, ámá niyoni mí ómómiximí enío ḡweaṅerini. Diñi ámá xwíayo niḡwearóná wé róniñi yarigiáyiyápi aṅínami peyíáná Gorixo wé uroáriñiyí tñṅí e, ayí erini. ²⁴E Jisaso eni tñṅí erini. O xwiyíá siṅí Gorixo “E e niseaimíárini.” réroáriñipi náni negí wáwuṅí imóniṅorini. Ragí o niperfná puñipi —Api xwiyíániñi niriñiríná “Nioni péápimi dání seyíné diñi niyimiñi imóniñipi meapíríárini.” riniñipirini. Api ragí eṅíná xiráo Keno xogwáo Aiboríomi pikíxwiríó wíáná puñipi —Api xwíayo dání “Nioni náni eṅí meai.” riniñipirini. Apimi seáyi e imónini. Api nipini tñṅí e seyíné rixa agwí bariṅoi.

“Gorixo nearariñipi aríkwíkwí miwipa éwanigini.” urini nánirini.

²⁵Xwiyíá searariṅomi aríkwíkwí wipírixiniri siṅwí ainenaxídípoyi. Negí aríowé eṅíná Moseso xwíá tío dání eriri wíagi aiwi aríkwíkwí wigíáyí Gorixo píri umamóipimi mimúrogíá eṅagi náni seyíné eni aṅínami dání eriri neariṅomi aríkwíkwí niwirínáyí, “Pírí neamamómíniri eníapimi anani nimúropaxenerini.” riyaiwinariṅoi? ²⁶Eṅíná o díwí Sainaiyi riniñípimi dání xwiyíá ráná xwíá rirími poboní neri yaiwiámí méagi aiwi agwí ríná neníapi náni Bikwíyo niriñiri eániñi ripi neariñirini, “Nioniyá diñi tñni xwíárí ámi bi yaiwiámí nimeniríná xwíáríni maríái, aṅína tñni eni yaiwiámí meniníárini.” neariñirini. ²⁷Xwiyíá Gorixo niriñíná ámi biyi riñipi, ayí ripi áwaní nearimíániri rinini. Amipí anipá imónipaxí mimóniñipi íníná aníñi imóníwiniginiri amipí anipá imónipaxí imóniñipi —Api xío xwíá amipí nimixiríná imixiñipirini. Api anipá imixárimíániri náni rinini. ²⁸Ayináni Gorixoyá xwioxíyo ḡweaṅwápi wí anipá mimónipaxí eṅagi náni omi yayí

numerane “Ení eániñí Gorixo imóniñípi, ayí apíríani?” niyaiwirane awayini íá niyamixinirane niñwearane xío e érixiniri wimónariñípi neranéná yayí winipaxí imóniñípi éwanigini. ²⁹Negí Iñwíáo amipí sipí imóniñípi ríá nariñpániñí imóniño enagi náni api e éwanigini.

**“Gorixo yayí winipaxípi oyaneyi.’ niseaimóniríná
ripi rípi érixini.” uríñí nánirini.**

13 ¹Seyíné áamá Jisasomi ñiñí niwikwírooro náni sérixímeániñí imónigiáyí náni ñiñí sipí wiarigiápi píni miwiári anani sini wíríxini. ²Ámá wí “Ámá aní mi ñáñíyo aiwá mírañí wiaríñwini.” niyaiwiróná maiwí añínajíyo wigíá enagi náni seyíné áamá aní mi ñáñíyo aríá mikeamó aiwá mírañí wíríxini. ³Segí sérixímeá gwí añíyo ñweagiáyí náni ñiñí aríá mikeamó seyíné eni nawíni gwí niñwearóniñí nimóniro arirá wíríxini. Sérixímeá paimimí wiarigiáyí náni ñiñí peá mimó “Nene eni gíwí ñíñwaéne enagi náni axípi e neaipaxíríani?” niyaiwiro arirá wíríxini. ⁴Ámá íwí inarigiáyo ríxa nimeánimáná inarigiáyorani, sini mimeánipa nemáná inarigiáyorani, niyoni Gorixo píri umamoníá enagi náni seyíné segí meániñípi peayí niwianiro wí ñni íwí minimepa érixini. Íwí niniríná ayí Gorixoyá siñwíyo dáni piaxí weáñipaxípi yariñagía náni rariñini. ⁵Xwíá tíyo niñwearóná niñwí náni ñiñí sipí seaiariñípi xe áxenwaríniñí oneainiri siñwí miwinipa érixini. Bikwíyo niriniri eániñí rípi Gorixo xewaníño re riñí enagi náni rariñini, “Nioni wí miriwáramó eri wí misiepisamó eri emíárini.” riñí enagi náni rariñini. ⁶Ayináni nene wará saríwá mimáriní Bikwíyo niriniri eániñí rípi ripaxenerini, “Arirá niariño, ayí Áminá Gorixo enagi náni nioni wí wáyí emiméini. Ámá pí pí ninikáriro aí Gorixomi ñiñí wikwíroariñápi píri nirakipaxí menini.” ripaxenerini.

“Neaipenweagiáwa yagiápiimi ikaniñí owianeyi.” uríñí nánirini.

⁷Áminá xámi xwiýá Gorixoyápi nisearéwapiyiro seaipeñweagiáwa náni ñiñí irónípoi. Awa sini mipé niñwearóná néra núíasáná imónagiápi náni ñiñí nimoro Gorixomi ñiñí niwikwírooro yagiápa axípi oyaneyiniro ikaniñí wiaxídípoi.

⁸Jisasi Kiraiso imóniñípi ámi xegí bi xegí bi imónariñímani. Aníñí imóniñípi eníá dáni apini imóniri agwi ríná eni sini axípi imóniri ná ríwíyo eni aníñí miní axípi imóniri eníárini. ⁹Ayináni xwiýá Kiraiso neaiiñípi náni riniñípi maríái, xwiýá xegí bi náni éwapáñarigiá xixegíni imóniñípi iniigí waxíniñí xe oneamároniri siñwí miwinipani. Ayí rípi nánirini. Gorixo ayá ñinearimixiri neaiiñípimi dáni ñiñí sixí níñiránénáyí, nañí neaimixipaxí imóniñípimi xídaríñwini. Nañwí náni ñwí ikaxíyo “Rípi ñwíáxini. Rípi ananirini.” riniñípimi dáni wí ñiñí sixí neainipaxí menini. Ayináni áamá xámi “Iñwí ikaxí riniñí apimi oxídimini.” niyaiwiro xídigíyí api nañí wí wimixiñímani.

“Ridiyowá nání wayíá Gorixo wimónariñí ripi éfrixini.” uriñí nánirini.

¹⁰Nene íráí oniñíwá Jisasi Kiraiso ridiyowániñí neaiiniñíwá tíñwaénerini. Ridiyowá Jisaso iniñípi —Api diñí niwikwíroriñípimi dání ananíniñí ninirane nañí imónariñwápirini. Api ámá sini seníá añí ríkariniñiwámi dání yagíápipimi xídarigíáyí bi nipaxí menini. ¹¹Ripi nání diñí mópoyi. Apaxípa imónigíá xwéowa xwiogwí o omi íwí none tíni negí ámá tíni yariñwápi Gorixo yokwarimí oneainiri nañwí nipikímáná ragí púípi nimeámi awawá ñwíái riniñíwámi nipáwiro wiwiíá neaáriro aiwi nañwí náo ámá ñweagé bíaniriwámini ríá ikeaararigíárini. ¹²Ayináni Jisaso eni xegí ámá agwí axíyóniñí minigíáyo xío niperíná ragí púípipimi dání siyikwí míniñí Gorixo e imónífrixiniri wimónariñípi wimiximíniri nání ákiñá íwí e bíaniriwámi dání ríniñí meaniginini. ¹³Ayináni nene ámá sini “Ñwí ikaxíyo ‘Api ñwíáxini. Api ananirini.’ riniñípimi oxídaneyi.” rariñíyá ñweagé píni niwiárimí o tíñí e nání nurane diñí “Xíomi ayá wiayigíápa nene eni neairíná ayí ananirini.” oyaiwianeyi. ¹⁴Ayí ripi nání searariñini. Añí bi xwíá tíyo nene aníñí íníná ñweaníwá nání mimóniñagi aí añí añínami ríwíyo imóniníápi nene ñweawaniginiri diñí niwikwímorane yariñwá eñagi nání rariñini. ¹⁵Ayináni Jisaso neaiñípimi dání Gorixomi ridiyowá nání wayíá yayíni uméwaniginini. Negí mañíyo dání ámá wíyo pí pí nuriríná onini negí Ámináoriníniñí nurirane waropárí wíwaniginini. ¹⁶Gorixo ámá xíoyáyí wíniyo nañíni wiuro díwí ikeamónigíáyo amípí bi míni wiuro yariñagía niwiniríná yayí winariñí eñagi nání seyíné api nání aríá mikeamó nero éfrixini. E neróná ridiyowá nání wayíá Gorixo wimónariñípi yariñagía nání rariñini.

¹⁷Segí áminá seyíné Jisasomi píraníñí xídífrixiniri seaipenweaarigíawami —Awa Gorixo yariñí imimí wíáná niseaipenwearíná egíápi nání “Ayí api nání eñwáriní. Api nání eñwáriní.” uripíríáwarini. Awami aríá niwiro ínimi yeáyí wurínífrixinini. Seyíné píraníñí aríá niwiro ínimi niwurínirónáyí, awa niseaipenwearóná wigí diñí ríá muxé diñí yayí niyaiwiro seaipenweapíríárini. Seyíné e mepa nerónáyí, nañí imóniñípi wí seaimixiníá menini.

¹⁸Amípí none neranéná píraníñí íá niyamixiniri éwaniginiri nerane nání re neaimónarini, “Gorixoyá siñwíyo dání píraníñí wé róniñípi neri nera wariñwini.” neaimónariñagi nání seyíné none nání Gorixomi xwiyíá ririmí wípoyi. ¹⁹Nioni píri nírakiariñípi anipá imónáná seyíné tíámíni añíni bímíá nání Gorixomi rixiñí ayá wí urífrixiniri dirirí seaiariñini.

Gorixomi nuriríná uriñípi nánirini.

²⁰Gorixo —O ámá niwayiróniño ñweapaxípi nání míkí ikiñorini. Oyá diñíyo dání negí Áminá Jisaso xwáripáyo dání ámi siñí neri wiápinímeaníriní. Ragí o niperíná púípipimi dání xwiyíá niyimíñí imóniñí

Gorixo “E e niseaiimíáriní.” réroárinípi aníñí wayiroáriní eñagi náni sipisipi imóninwaéne neameariní xwé imóninorini. ²¹Seyíné amipi Gorixo wimónarinípi nipini epaxí imónipiri náni seaimixíwinigini. E neríná Jisasi Kiraiso —Aníñí íníná seáyi e numepaxí imóninjo, ayí orini. O seaiinípipimi dání pí pí xío yayí winipaxí imóninípi imónífrixiniri seaimixíwinigini. “Aga e imóníwinigini.” nimónariní.

Yoparí uriñipi nánirini.

²²Gí nixixímeáyiné, eñí rirémixí nioni sealá ripi sepiá ayá wí niriri meapa neri náni ripi re osearimini, “ ‘Píráníñí aría ókiarí nimónirane apimi oxídaneyi.’ yaiwípoyi.” osearimini. ²³Seyíné ripi náni nijíá imónípoyi. Negí nixixímeá Timotio rixa gwí añíyo dání wárfawixini. O sini mé nioni nímeááná yawawi nawíni nibirai siñwí seananíwírini. ²⁴Segí seáyi e nimóniri seaiperjweaarigíáwami tñni Gorixoyá imónigíá niyoni tñni none náni yayí neawiemeaipoyi. Ámá nioni tñni Itari piropenisíyo re ηweañwáyí yayí seaiwárenapariñwini. ²⁵“Gorixo niyínéni ayá seaiwianíwinigini.” nimónariní.